

СМЕДЕРЕВСКИ ЛАЗИН

Смедеревски магазин • Јун/Јули 2009. • Година 2 • Број 10/11

Магазин!

СМЕДЕРЕВСКО
МЕРЕЊЕ
ВРЕМЕНА

УСПОМЕНЕ У
БОЈАМА **ЈЕСЕНИ**

У **ВИНУ** ЈЕ ИСТИНА,
АЛИ И – **МАМУРЛУК**

МОНАСТИР КРУШЕДОЛ
Задужбина светих Смедеревца

СМЕДЕРЕВСКА КРАЉЕВСКА ЛЕТА

ГИТАРИСТИЧКА ЗВЕЗДА ВОЈИН КОЦИЋ

Разгледница из белог света – ПОЗДРАВ ИЗ ПАРИЗА

КАД ЈЕ ЋАЛЕ СВИР'О РОКЕНРОЉ МЕЛОДИЧНИ ДЕЧАЦИ

Жика Лазинић БРАНА ПЕТРОВИЋ КАО ХАМПЕТ

СТЕВИНА ПОСНА МУСАКА

ISSN 1820-9335 Поклон примерак

9 771120 933007

Snimanje pobjedničkog spota

Hello! voće koje mami 😊 smeh

Pozitivna energija i osmesi mladih ljudi preplavili su beogradsko izletištae Košutnjak, tokom snimanja muzičkog spota benda Pop Ups, pobjednika konkursa Hello! Music 4 You. Pobjednička pesma „Osmeh“ odjekivala je Košutnjakom i privlačila pažnju prolaznika i posetilaca, a celodnevno snimanje je, uz Hello! osveženje, proteklo u sjajnoj atmosferi i odličnoj zabavi.

Tema spota bili su »osmesi« koje Olja, pevačica benda razmenjuje sa glavnim junakom, ali i osmesi i pozitivna energija koju, mladim ljudima, donose Hello! voćni napici.

Naziv pesme Pop Ups-a bio je inspiracija i za snimanje kadrova reklamne kampanje za Hello! voćne napitke, kojom će članovi benda, ovoga leta, preneti poruku - Hello! voće koje mami „osmeh“.

Spot za pesmu „Osmeh“ možete pogledati na sajtu www.hellomusic.rs

Издавач:

NEWPRESS d.o.o.

Л. Мушицког 131,

11300 Смедерево

e-mail: info@newpress.co.rs

телефон: 026/642-910

факс: 026/642-911

www.newpress.co.rs

Генерални директор:

Аца Симић

Главни и одговорни уредник:

Саша Николић

Координатор:

Славољуб Гавриловић

Редакција:

Извршни уредник:

Јовица Тишма

Гrafички уредник:

Горан Филиповић

Чланови колегијума:

Данијела Срејић

Слободан Срдић

Лектура и коректура:

Снежана Гавриловић

Сарадници:

Снежана Цветковић

Слободанка Радосављевић

Жика Лазић

Дејан Радовановић

Миодраг Д. Степановић

Драган Павловић

В. Алексић

Фотографија:

Љубомир Д. Златановић

Горан Крстић

Стручни консултант:

Горан Ђорђевић

Припрема и штампа:

NEWPRESS d.o.o. Смедерево

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
32+659(497.11)

СМЕДЕРЕВСКИ магазин / главни и
одговорни уредник Саша Николић. –
2008, бр. 1 – Смедерево (Л. Мушицког
131) : Newpress, 2008 – (Смедерево :
Newpress). – 30 cm Месечно
ISSN 1820-9335 = Смедеревски магазин
COBISS.SR-ID 151622156

Поштовани читаоче!

„Штета би било да Смедерево остане без оваквог часописа, па се надам да ћете наћи начина да се изборите са проблемима и сачувате га, на радост и нас и будућих генерација које из њега могу штошта да сазнају о свом граду...“, пише нам господин Јовица Жикић са Новог Зеланда, јунак наше приче о Мелодичним дечацима.

Надамо се и ми.

Зато се нећемо правдати због тога што двоброј за јул и август излази у – септембру.

Уосталом, и Смедеревску јесен ћемо славити улето, тако каже календар, али – зар треба робовати датумима, неко рече. Па, зар треба?

Сетите се, деценијама смо живели у времену које ће, како смо учени, тек доћи. Због тога смо, ваљда, и трошили оно што ћемо тек зарадити.

Онда, одједном, почело немање... Зашто? Па, зато што смо оно што нам следује потрошили, сад треба да одрадимо... Јер, рекоше, време које смо чекали, заправо је – прошло. Одавно. Мимо нас. Али, кад га се одрекнемо, ето нас у будућности. Пречицом...

Народна памет одавнина учи да је преко прече, а наоколо ближе.

Јесмо ли залутали и календаре побркали, где смо, тек ћемо видети.

Важно је, мислимо, да ће Јесени бити, макар и у лето, као што је добро да и Магазина има, макар и у септембру. Јер, у овом броју ћемо вам причати о времену кад је ђале свир'о рокенрол, водићемо вас у још једну сентименталну шетњу Смедеревом, зарад будућности вратићемо се у прошлост коју је описао Евлија Челебија, понудићемо вам успомене у бојама јесени и нову причу о смедеревским добротворима, и још неке читања вредне.

А да нам се не замери да смо вазда у прошлости, водићемо вас и у Париз, код наших у белом свету, представимо вам људе који су и садашњост и будућност Смедерева, надамо се искрено – боља и лепша од пришлости које се мало-мало спомињемо кад нам нешто није по вољи. Јер и наше ће време, једнога дана, некој деци која људи тек треба да постану, бити прошлост. Ако и њима оставимо доброга да је се радо сећају, од нас је доста.

А Магазин ће се потрудити да бар нешто сачува.

Само због тога било би штета да Смедерево остане без оваквог часописа.

Јовица Тишма

Садржај

Туризам

Смедеревско мерење времена
Тврђава – лепо чудо Србије
Дина и Љубица Манчић
У том подруму...
У вину је истина, али и – мамурлук
Ринглов

Култура

Чика Доктор
Брана Петровић као Хамлет
Гитаристичка звезда
Смедеревска краљевска лета
Задужбина светих Смедереваца

Водич

Мелодични дечаци
Успомене у бојама јесени
Поздрав из Париза (друга прича)

4-11

4 **Стил живота**
6 Др Декси
7 Креативни неред
9 Јабука – симбол љубави и
10 залага(ј) младости
11 У знању пронаћи радост и лепоту
Стевина посна мусака

12-18

12 **Личности и догађаји**
14 Борбена и упорна
15 Изложба у Музеју у Смедереву
17 Буди и ти део тима
18 Дворана Смедерево
Од „гађања у нишан“ до
модерног стрељаштва

21-28

21 **Разноада**
26
28

30-37

30
31
32
34
37

38-44

38
39
40
42
43

45-46

Смедеревско мерење времена

Када нам очигледне ири димензије иросијора иосијану ијесне, и иримејимо како, кроз сећања и иремераванја, све чеиће уиловљавамо у чеијврју димензију – време, одмах иомислимо на сјарење. Наравно забринуио, јер у данаиње доба "ијерора младосији", оиседнуијосији здрављем и кремама ироијив дора, доиоухулно је иоворији и ироишлосији, иирајању, усјоме-нама.

Пише: Дејан Радовановић

Мада смо убеђени да живимо у полетном, модерном, напредном и свеомугћем веку, управо овакав однос према времену и страх нас демантују и показују сву декаденцију и умор цивилизације којој припадамо.

Плавичасти будилник са два звона

Из године у годину проток времена као да добија све веће убрзање. Дани, недеље, месеци и године, просто нас мељу и остављају збуњене и све чешће запитане: зар је могуће да је већ петак, као да је јуче била Нова година, а већ је лето? О привидно све краћим размацама између две годишњице матуре да и не говоримо. Постали су уобичајени разговори о „последњим временима“ и пребрзом одрастању наше деце, која самоуверено већ у седмој кажу: „Кад сам ја био мали“.

Фото Д. Радовановић

За моју баку, која је годинама живела сама, плавичасти будилник са два звона, био је једини живи створ у кући, шта год ви мислили о томе. Много више од његовог једноличног куцања у тишини ноћи, мене је збуњивало зеленкасто светлцање флуоросцентних бројки, док сам се заверенички крио испод јоргана заједно са њим. Био је више од играчке. Трудио сам се да уочим кретање велике казаљке, безброј пута га навијао да звони, више пута га отварао збуњен мноштвом точкића. Наравно успео сам и да му претераним навијањем слоим федер. Близу шестике имао је два малена бројчаника, један за будилник и други који је показивао секунде. Мени је користио за мерење личног рекорда у задржавању даха и питао сам се чему служи мојој баки, кад никад није хтела да учествује у тој игри. Временом сам схватио да њој ни сати баш нису нарочито значили, јер се савршено сналазила у времену и без часовника. Никад га није навијала да звони, јер се будила према петловима. Њој је он ипак био само живи створ, који јој прави друштво у вечерњим сатима самоће.

Реперна тачка

Можда сам промашео тему, ако сте се већ запитали: „Добро све је то лепо, али где је ту Смедерево“? Присећам се: „Увод, разрада, закључак“. А можда је прича о смедеревском премеравању времена заправо прича о свеопштој журби.

Колико год вам се чинило да се опет удаљавам од теме не могу, а да се не присетим легендарног сликара, новинара и ходољубника Зука Џумхура, који је посматрајући своје оседеле исписнике како трче по парку у тренеркама прокоментарисао: „Алах, је свакоме одредио број корака које ће направити, а они се труде да их што пре потроше“. Његово турско порекло и ова оријентална опаска, али и помисао на ограничени простор, који ми је на располагању, враћају ме на тему и у време када је 1660. године турски путописац Евлија Челебија посетио Смедерево. Том приликом је забележио: „... Дванаест градских кула подигнуто је у виду осматрачница за осматрање звезда. Сјене од застава које се налазе на куполама свих тих кула показују дневно време. И када сјена која се налази покрај главне куле дође под кулу, онда је један сат. Рачунајући тако, сјене од застава на дванаест кула дођу за дванаест сати под дванаест кула и тада је тачно дванаест сати. То је врло чудно и интересантно умеће.“... Мада Евлију Челебију треба читати доста критички, ова његова прича нам наговештава занимљив податак, који вреди пажљивије проучити. Можда нам је деспот Ђурађ оставио и први јавни градски сат, који нисмо примећивали или смо заборавили на њега.

Уосталом, многи не примећују ни реперну тачку смедеревског мерења времена – јединствени монументални ктиторски натпис на такозваној Крстој кули начињен од опека. Испод великог крста, у два реда текста: „У Христу Богу благоверни деспот Ђурађ, господар Срба и поморја зетског“, оставио је сведочанство, да је по наредби његовој град саз(и)дан 6938. године од настанка света, по тадашњем српском рачунању времена, што одговара 1430. години по данашњем рачунању.

Овај датум је вишезначан. Не само да прецизно датује изградњу Тврђаве, већ нас својом 6938. годином од настанка света, враћа у неолитско време. Тада су први земљорадници Винчанци, морали да проникну у тајне мерења времена и свакако прављење првих календара, како би обезбедили добре приносе правовременошћу обављања бројних земљоделачких активности током године.

Главни временски оријентир

Дубока веза између ова два временски удаљена периода може се наслутити кроз сложени система рачунања времена, утиснут у Српски обичајни народни календар у коме су сваки дан, недеља, месец и година, имала посебне одлике, место и својства у оквиру јединственог и непоновљивог трајања. Тачно се знало када су крштени, а када некрштени дани. Понедељак је могао да буде Задушни, Раsturени, Гушни, уторак Наплашити, Водени, Кончани, среда Варовна, Тресковита, Пепељави и све тако редом.

Недеље су биле Себичне, Шарене, Климаве, Заклопите... Тај календар је био опште познат нашим прецима и лако су се кретали кроз време уз осећај поузданости и стабилности.

Главни временски оријентир одувек су били значајни догађаји, колективног или личног трајања. За Смедерево некада, то су били: пренос моштију св. Луке, пад Смедерева под Турску власт, ослобођење у Првом српском устанку и касније у многим ратовима које смо водили, изградња пруге, оснивање САРТИД-а, експлозија. У новије време: изградња моста, Смедеревске јесени, разни Дани, фестивали, ијаде. Мада и даље пасионирано обележавамо округле годишњице разних догађаја, временом енергија и емоције бледе, попримајући сасвим другачије садржаје и значај, а сета која даје посебну ноту нашем животу, остаје једина константа.

Смедеревски јавни часовници

Мерење краћих временских интервала од дана почело је помоћу сунчаних и водених сатова (клепсидри), а затим смо преко пешчаних и механичких, зидних и џепних, догuralи до најновијих дигиталних и атомских. Опседнути минутима, секундама па чак и стотинкама, често нам се деси да заборавимо који је данас дан.

Први јавни часовник у Смедереву постављен је на звоник Цркве св. Георгија крајем XIX века. О њему не знамо готово ништа, осим што нам старе фотографије сведоче да је радио све до Првог светског рата, када је страдао заједно са црквом, која је погођена аустроугарским гранатама, а током окупације претворена у коњушницу и магацин. Ратним репарацијама је 1927. године добијен и сат, који преживљава и траје до наших дана и поред нових ратова, експлозија и бомбардовања, која су град задесила. Оглашава се различитим бројем удараца чекића у друго звоно на сваких четврт сата, а види се и ноћу, јер је осветљен. Због година, његово одржавање је тешко и скупо, а мајстора и знања све мање, па често није радио.

Поред овог најдуготрајнијег и најважнијег јавног часовника, било је још неколико сатова, али су они углавном кратко опстајали, мада су били права потреба свог времена и обележавали су одређене просторе. Такви су били сат на малом острву код Пантацијевићеве апотеке и дигитални сат на Задужбини. Док су сајције били мајстори, а не трговци имали смо и сат Воје сајције код „Гур-

мана" и Миће златара у пасажу преко пута Гимназије, као и у изложима неколико других часовничарских радњи.

Неко мисли на нас?

За само неколико генерација, прешли смо пут од оријентисања према Сунцу, Месецу и скупочених и ретких зидних или џепних сатова, до јефтиних сатова који се продају на пијаци, поклањају за рођендане и непотребно гомилају по нашим домовима. Свеprisутне дигиталне бројке, које светле у угловима телевизора, компјутера, мобилних телефона, па чак и јефтиних плинских упалача, замениле су бројчанике и скалаљке, које су нас сваких сат времена својим поклапањем, дискретно подсећале да управо тог тренутка неко мисли на нас. Ови нови сатови, чак и ако имају скалаљке, не зависе од нашег редовног навијања, већ од батерија, а ако и куцају то чине некако неубедљиво. Уколико смо задржали барем део детиње наивности и простодушности, рекли би: „Као да немају душу“.

Град Смедерево

Прошле године је наш имењак, Полиџинкин маџазин, објавио специјалан додатак у коме се налази 28 природних и традиционалних чуда Србије које су читаоци изабрали. И наша Тврђава се налази међу њима, што је додатан разлог да се њоме поносимо. Због тога у нашем Маџазину објављујемо њихове којима је средњовековни Град Смедерево био инспирација.

Овај град је подигао један од српских краљева по имену Сиклаби Јанош, који почива у старом Будиму. Касније га је један од српских краљева по имену Вукоглу предао Бајезид-хану Јилдириму, који га је тражио венчавши његову кћерку Дујнегли. Како су они у обостраном интересу постали сродници, међу њима је дошло до мировних и пријатељских односа. (...) То је град сазидан од тесаног камена. Има четвороугаони облик и лежи на обали ријеке Дунава с оне стране на којој је Београд. Све камење од којег је град сазидан тако је неимарски исклесано као да га је клесао Ферхад, а озидао је тако да је то постао један величанствен и мајсторски израђен и врло висок бедем. То је доста јака тврђава и тврди бедем. У опсегу има равно четири хиљаде корака. У свему има тридесет великих кула. Дванаест градских кула подигнуто је у виду осматрачница за осматрање звијезда. Сјене од застава које се налазе на куполама свих тих кула показују дневно вријеме. И кад сјена која се налази покрај главне куле дође под кулу, онда је један сат. Рачунајући тако, сјене од заставе (алем) на дванаест кула дођу за дванаест сати под дванаест кула и тада је тачно дванаест сати. То је врло чудно и интересантно умјеће. Свака кула висока је колико минарет; све су то четвороугаоне и високе куле. У свему има двије хиљаде прозорана. Са три стране је Дунав, а са четврте је копно. На тој страни налази се двоструки дубок опкоп. И кад се он напуни водом и изравна са Дунавом, онда ова тврђава постаје острво.

Градска цитадела налази се у углу на обали ријеке Дунава. На њој се такође налазе високе куле. У свакој кули има пуно блага и муниције. Опкоп који се налази пред капијом ове цитаделе је такође до врха испуњен Дунавом. Од ове цитаделе па све до земље низани су топови окренути према Дунаву, и тако су велики да у њих човек може стати. Овамо никоме није допуштен приступ. Осим куће диздара, његовог ћехаје и имама, ту нема ништа другог. Свако вече у ту цитаделу улази педесет војника и држе стражу.

У унутрашњости тврђаве налази се Џамија султана Освајача, грађена у старом стилу. Затим има још: Џамија Шир-Мерда, сина Абдулахова, и Хаџи-Велијина џамија.

Ту постоје двије медресе, које се зову Султанија и Ширшердија. У осталим меџидима има много ћелија. Ту се даље налази десет метеба за основну наставу и три

текије. Нарочито је позната Гази Бали-бегова текија, која се налази у близини саткуле.

Овдје има само један хамам и зове се Кизлар-агин хамам. Он се налази у тврђави и јако је удобан. Поред тога, у свакој кући има кућно купатило.

Овдје постоје два трговачка хана. У тврђави има хиљаду кућа, које су покривене ћеремитом и даскама. Те куће су приземне или на спрат, али немају башча ни вртова, и мало их је које су зидане од тврдог материјала, јер се терен налази на обали Дунава па је мочваран. Све су улице покривене дрвеним гредама.

Будући да су зидови овога града високи, то је зрак у јулским данима необично врућ. За зимских дана, међутим, то мјесто има веома пријатну и умјерену климу.

Из града се излази кроз четвороструку градску капију. Између појединих капија налазе се страже, дневне и ноћне, које стоје у приправности. На зидовима између појединих капија налази се на хиљаде умјетнички баснословно израђеног оруђа и оружја којима су ти зидови украшени.

На великој капији која је окренута према западу, повјешани су трофеји и симболи великих подвига старих јунака. Од свих тих предмета најинтересантнији је један

аван од туча пробијен стријелом која се с једне стране заболо а на другу изашла. То је био чудан ударац. Један други интересантан предмет представља три комада четвороугаоног мрамора који је с једне стране пробијен српском стријелом и оловним метком, па су и ту плочу такође објесили. На капији цитаделе објесили су неку плочу која приказује акробације четирице пеливана – акробата. То су врло интересантне акробације.

На јужној страни овога града налази се велика варош. Од опкопа тврђаве иде се у «аларго-чаршију». Тај међупростор је такође окружен опкопом напуњеним до врха водом из Дунава. У варошку чаршију се прелази преко шест дрвених мостова.

У вароши се налазе двадесет и четири џамије. У четири од њих обавља се седмична молитва петком, и то у Хаџи-Велијиној, Царевој и Шир-Мердовој џамији.

У вањској вароши има три хиљаде добрих кућа покривених ћеремитом и даском. Ту има три стотине дућана; нема безистана, али има свих скупотијених ствари и робе. Клима је пријатна, а баштама и виноградима нема краја.

На западној страни шехера, на једном лаганом успону који доминира околином, налази се гробље Шехитлук, које се посјећује. Пола сата далеко, опет на западној страни, према Београду на обали Дунава, на једном уздигнутом зараванку, налази се Гази Бели-бегов гроб, који се посјећује. Он је мученички погинуо као шехид 1527. године и сахрањен је у овој гробници.

Након тога смо се опростили са свима пријатељима, посједали у лађе и прешли на подручје Сарип-Хисара, на супротној страни Дунава, у темишварском вилајету.

Дина и Љубица Манчић

Девеинаести век ће у историји Смедерева бити записан многим добрима – варош је, ослобођена од Турака, расла у моћан и значајан привлачки центар Србије, бујала и развијала се, ширила и градила и сваким даном све више личила на какву европску варош. На Европу смо почели да личимо и нашим доброчинићима..

Велики људи одликују се тиме што се и на последњем часу сећају свога народа и његове будућности. Такви су и велики добротвори смедеревски Дина и Љубица Манчић, који су све своје велико имање оставили општини смедеревској на добротворне и просветне и тиме себи стекли вечни спомен.

Штампачући извештај о њиховом фонду, општина Смедерева сматра за дужност да том приликом, ма и у најкраћим цртама изнесе живот и рад великих својих добротвора.

Дина Манчић рођен је у Смедереву 1827. године. Право му је име Димитрије, али је од раног детињства прозват Дина, па му то име остало познатије од крштенога. Оцу му је било име Манча, који је био по занимању берберин, а матери Станија. Били су слабога стања, те је то принудило малог Дину, који је био свршио тек други разред основне школе, да својим сопственим трудом заради себи парче леба.

У оно су доба наши занати много боље стојали но данас, те стога Дина оде прво на папучијски занат, затим на терзијски, па пошто је стекао нешто мало пара да може отворити радњу, он отвори малу ситничарску радњу и поста „газда“.

Ванредно вредан и предан своме послу, штедљив до крајности, Дина је сву своју пажњу и труд поконио својој радњи, која је јако напредовала.

Пошто се већ утврдио на пијаци Смедеревској као трговац Дина се ожени 1853. г. узевши себи за жену Љубицу ћерку Мите Вујадиновића и Петкане из Колара. Љубици је било тада 20 година.

Вредни и радни Дина он је у супрузи својој Љубици, која је била из једне уважене сељачке куће, нашао верног друга и необично радну домаћицу. Као год што је пок. Дина у својој трговини гледао да ни једну пару не утроши некорисно, тако исто и његова Љубица вредна и радна чувала и прибирала све у кући и на тај начин, они су своје дотле мало газдинство убрзо јако увеличали. Како нису имали породе, то намисле да све своје имање оставе својој Општини, граду Смедереву на просветне и друге добротворне цели. Покојни Дина и као трговац и као грађанин био је јако цењен те су му грађани указивали многа почасна места у својој општини.

И ако увек крепак и снажан Дина се у години 1882. разболи од камена у бешици, па пошто није могао наћи лека у својој домовини оде у Беч, и после четворомесечног лежања врати се натраг и умре 28. маја 1882. године.

Видећи да му се приближује смрт он је направио тестамент, у коме је учинио распоред са целокупним имањем својим. На дан његове смрти његово је имање износило које у готовом новцу, вредећим хартијама и облигацијама које у непокретном имању 334 хиљаде динара.

Руковање тим целокупним имањем остављено је Суду и Одбору општине смедеревске а под надзором његове жене Љубице, окр. проте и директора ниже гимназије смедеревске.

После многих легата, које је оставио својој родбини, он је својим тестаментом наредио: да жегова жена Љубица ужива половину чиста прихода од целокупног имања, а друга половина даваће се сиротним ђацима, сиротним девојкама, удовицама и осталој сиротињи а нарочито оставља као аманет Општини смедеревској да се од тога прихода издржавају сиромашни ученици, који да се школују и на највишим школама.

Љубица Манчић

По смрти пок. његове жене Љубице, употребиће се на ту циљ целокупан чист приход од његовог имања.

Даље је оставио на подизање гимназије смедеревске имање звано Маркићево, које је купио скоро за 6000 дуката но с тим да се приход од тога имања капиталише све дотле докле не нарасте довољна сума за зидање целе гимназије, а кад се зграда озида онда да носи назив његов.

Ето то су најглавније тачке завештања племенитог Дине Манчића.

Његова жена Љубица живела је још 10 година уживајући половину прихода од тог имања, старајући се да се имање чува и на тај начин велича фонд њихов. Боловала је доста дуго, па како се није хтела преудати, то је и она постала добротворка, према изричној жељи пок. Дине. Од њене смрти цео се приход употребљава на добротворне и просветне цели. Тада је фонд добио назив „Фонд Дине и Љубице Манчић“. Љубица је умрла 29. децембра 1892. год. и сарањена о општинском трошку у знак признања као добротворка.

Изnoseћи кратке црте великих добротвора наших, који су скромно живећи штедили да би што веће добро могли учинити граду Смедереву, ми чинимо само једну дужност према великим покојницима, који и ако су оставили овако велико имање и на тај начин ушли у ред народних добротвора Коларца, Чупића и осталих ипак се о њима и њиховом животу врло мало зна ван граница Смедерева.

Бог да им душу прости, а они су са својим тестаментом подигли вечити спомен који ће заливати сузама благодарности потомци њихови.

На захтев Димитрија-Дине-Манчића, трг. из Смедерева, који је болестан и не може Суду лично доћи, да изјави последњу вољу на случај смрти, подписани судија са секретаром овосудским, дошли су у стан болујућег, ког су затекли у кревету болујућег.

Ту је подписани затекао г. Јована Милановића, трговца, а дошао је по позиву и г. Томо Дрманић, судија ово-окр. суда, кога је болујући нарочито позвао, да буде присутан, при изјави последње воље.

Из разговора са болујућим, подписани су увидели, да и ако је болан да је при чистој савести и здравом разуму, јер изјављиваше да је његова жеља да остави последњу вољу.

Пошто се подписани из разговора са болујућим уверио да може изјавити вољу то је приступљено писању следећег завештања.

„ЗАВЕШТАЊЕ“

Сво моје имање после моје смрти има да се од власти попише, само да се зна шта је иза смрти остало. Од овог пописа има да се изостави сав кућни намештај и остала покретност кућевна, као и кола, коњи и бурад има се оставити његовој жени на њено слободно располагање, а тако исто и пиће што се нађе.

А даље наређујем овако:

1. Из полутине целе моје имовине, моја жена Љубица, има право уживања само прихода, до њене смрти или преудаје, а из целог мог имања ако би се преудала има јој се дати хиљаду и две стотине дуката. Ових 1200 дук. дају се њој на њено слободно располагање, па се она преудала или не и то одмах после моје смрти.

Надаље, у свом „Звештању“, Дина Манчић, „... трг. из Смедерева при чистој својој савести и здравом разуму...“ прецизно наводи коме шта оставља. Његова воља је 1. јула 1882. године од речи до речи „... по диктирању његовом...“ записана у присуству потписаних сведока: Томе В. Дрманића судије суда окр. Смедеревског, и трговаца овдашњих Јована Милановића Голобочанина и Миладина Новаковића.

А то – шта коме колико и за шта оставља – може се прочитати у књизи ТЕСТАМЕНТИ ДОБРОТВОРА ОПШТИНЕ ГРАДА СМЕДЕРЕВА, из које смо и ми ову причу преузели. Књигу је 1927. године објавила Штампарија А. Трајков – Смедерево, а осам деценија касније њено фототипско издање Историјски архив у Смедереву.

**-Ugradnja auspuha
"VLAJKOVIĆ"
sa garancijom do 36 meseci**

Petrijevski put bb (Jasenak), Smederevo
026/715-575, 063/250-058, e-mail: renger@krstarica.com

TURISTIČKA AGENCIJA

rondo@rondo.co.yu
www.rondo.co.yu
tel/fax: 026/ 617-760

POKRET!

Preduzeće za trgovinu, turizam i usluge „POKRET” doo
Smederevo, Đure Jakšića 6, ITG centar
Telefon/fax: 026 618 434, mob. tel: 064 4 888 654

PRAG 03.11.2009. 6 DANA 149€

Pokret drugovi!

LUX radio
102.0 MHz

UHVATI RITAM!

www.luxradio.net

BBC vesti
na srpskom jeziku samo na Lux radiju

Svakog radnog dana
od 06:30 do 07:00 i od 18:00 do 18:30

Houseform by DJ Formick
Urbani radio house magazin
Svake subote od 20:00 do 22:00
Lux radio 102.0 FM

У ТОМ ПОДРУМУ...

„... свећа на вољу, вино црно, вино бело, а срце њи скроз веселе, у њом подруму...!“

Ову сам песмицу, испевану на мелодију чувене романсе о Сомбору, давно чуо. Шездесетих година. Ми, клинци из Циганске мале, септембру смо се посебно радовали. Улица нам је по десетак дана мирисала на ширу, јер је већ одавде почињала колона обичних запрега и шпедитера препуних грожђа које су селаци терали у подрум, на откуп. Дефиле! А није била „Смедеревска јесен“, већ се на њу, по нашем добром обичају, заборавило, ваљда да би је се седамдесетих неки сетили и опет обновили, ко ће га знати.

Као осе, по цео дан смо облетали око кола, а домаћини нас нуткали, као да се надмећу, као да баш од нас очекују да оценимо сласт њиховог грожђа. Данима смо се тако сладили.

И када се откуп заврши, обичне запреге и шпедитери оду се кући а наша улица врати уобичајеном дремежу, на доскорашњу лепоту нас је подсећао лепљив траг на калдрми. До „Млечног“, а вероватно и даље, ко би га знао. Код „Млечног“ је била невидљива граница коју су нам родитељи поставили, јер се у варош могло само са њима.

Једне године смо одлучили да је пређемо. Пут нас је одвео чак на Дунав, до Подрума. И да није било оног лепљивог пута, нашли бисмо га по истом оном мису из улице.

И данас, ево, када оног Подрума више нема, осетим понекад те мирисе.

И помислим: е, да је било памети и среће, данас би Подрум био посебна атракција Смедерева, место које би нас лакше него штошта што се нуди, могло уписати на туристичкој мапи Србије. Али, није. Нема више ни „Годомина“ ни његовог вина, а Подрум чека да га неко купи. Или купац чека да цена још мало падне.

И помислим: ако буде среће и памети, можда Подрум то ипак постане. Могао би многим бити добар разлог да баш због њега у Смедерево дођу, а ако их је пут због нечег другог довео, онда бар неће пропустити прилику да га посете.

Па ћемо се њиме опет поносити. Као некада.

Новембар 1954. године. С десна, са шеширима, амбасадор Зајадне Немачке јосјодин Крол, до њега тадашњи ујавник Подрума, и секретар за иривредна ишјања Зајадне Немачке, а иза њих, без шешира, Војин Појовић

Председник Бурме, јосјодин У Ну, у јосеши смедеревском Подруму

Фотјографије из иривајне колекције т. Милорада Појовића

Т. Ј.

И овако смо се „хвалили“ блајородним Смедеревљем

У вину је истина, али и – мамурлук

Смедеревска јесен ће мноштва ових дана бићти ваљан извор не само да попију коју, већ да то учине више појма, да пију, па и – препију. Да се уживање у вину не би преишторило у кајање, предлажемо вам да прочитате ову причу.

Пише: Д.М.

„Пијанство је добровољно лудило“

... написао је римски филозоф Сенека. Разумном и трезвеном човеку није тешко да схвати, да злоупотреба и неумереност у односу на вино, доносе лошу славу и огроман број непријатеља. Римски песник Хорације писао је оду хвале посвећену вину. У њој су били стихови, који су на лицима људи наклоњених пићу, изазивали збуњеност: **„Ко се напија од вина, тако да губи памет, је свиња...”**! Та тврдња је, наравно, изазивала гнев код свих пријатеља ове миле животиње, тим пре, што нико никада није видео пијану свињу, која је изгубила памет. Али човека јесте. А на њега је, очигледно, мислио Хорације.

„Вино је пиће паметних“

... вели стара пословица. Због тога треба узети у памет и речи Леонарда Да Винчија: **„Вино се свети пијаници”**! Можда је лично искуство нагнало римског песника Публија Овидија Назона да пре више од две хиљаде година запише: **„Не пијте више него што може да издржи ваша глава. Избегавајте да двоструко видите предмете”**. И многи библијски текстови говоре о вину као о напиту који, ако се злоупотребава, доноси проклетство, а грех пијанства „необуздани језик“, „узбуђење духа“, „губитак памети“ или „варљиве закључке“. И Библија мудро подучава: **„Немој показивати храброст против вина, пошто је оно многе погубило. Пећ испитује отпорност сечива каљењем, тако и вино искушава срце гордих пијанством. Вино је корисно за живот, ако се пије умерено. Шта је живот без вина? Оно је створено људима на весеље. Радост срцу и утеху души – вино, умерено попијено и у право време; Несрећа за душу је вино које се много пије, при раздражљивости и свађи”**.

Ко вечера вино, доручкује воду

Мистичност вина од грожђа има двојаку суштину јер у тој течности живе и добри и зли духови. Е, ови други су узрок свих симптома лошег стања после неумерене пијанке: горушица, мучнина, знојење, дрхтавица, нелагодност целог тела, јака главобоља... Стање човека после пијанке може да се окарактерише очајничком фразом: „Како је добро било јуче, како је лоше и одвратно данас...”! То непријатно, црно стање душе, има солидну

научну основу о којој пре пијења не жели, а после пијења човек није кадар да размишља, већ, грдећи се, обећава самом себи да се то више никада неће поновити... Гадно осећање другог дана после пијанства – то је својеврсни сигнал алкохолне интоксикације целог организма. Оно се јавља у два основна облика синдрома мамурлука. Први од њих је нервно – психолошка слабост, повишени замор, поремећај сна, главобоља, стална жеђ и нервоза због сваке ситнице. Други облик синдрома мамурлука је рано буђење, безразложно осећање узнемирености, лажно опажање, премор или дрхтање прстију или руку. Код постинтоксикационог синдрома, који наступа за време мамурлука, организам човека пати од недостатка калијума, осећаја сувоће у устима због дехидрације ћелија и поремећаја варења због обиља токсичних материја у цревима. Ширење судова мозга преноси пулсирајућу главобољу, која је најнездравији симптом изазван ацеталдехидима, упоредо са мучнином, повраћањем, отежаним дисањем и црвенилом лица. Зато, ако после пијанке желите да одагните мамурлук и прођете без кајања због јучерашње неумерености у алкохолним могућностима, себи брзо и ефикасно помогнете и доведу се у задовољавајуће или добро стање, упамтите ово...

Противу мамурлука ваља се:

Попити шољу кафе или чаја на празан желудац. Ти напаци отклањају осећај разбијености и умора, али избегавајте дуплу дозу јер појачава нервозу и раздражљивост, а кафа и јако дрхтање руку. Чај од жалфије брзо одводи алкохол из организма и смањује оток. Ако вам се он не допада због специфичног укуса и мириса, можете га заменити чајем од менте – нане. Можете му додати лимун, мед или слатко од рибизла;

Да би се ослободили жеђи, брзо ће вам помоћи велика количина сока од наранџе, лимуна или грејпфрута. Они брже него вода одстрањују токсине који се налазе у организму;

Расол од киселог купуса и квас такође утољавају жеђ и помажу да се коригује размена воде и соли у организму;

Неки људи су склони да против горушице, оног непријатног осећаја печења, најчешће у доњем делу стомака, одмах посегну за антацидом, аналгином, парацетамолом, пирамидоном и другим но-

вим препаратима. Њих треба користити искључиво у консултацији са лекаром, јер покушаји директне замене алкохола лековима могу изазвати двоструку зависност која удвостручава болест на ћелијском нивоу, и са којим се тешко излази на крај;

Када боли глава направите компресу од мало леда (увијте лед у кесу од целофана или у нешто друго – немојте га стављати директно на чело јер можете повредити кожу), и већ за неколико минута осетићете олакшање;

Ако сте пре или за време пијења пушили – помоћи ће освежавајући сок од кивија или поморанџе, пошто он у потпуности обнавља никотином уништену резерву витамина С;

Ваљан лек је и „Крвава Мери“ – мешавина сока од парадајза и соли (по укусу), бибер и једног жуманцета;

Шумеће таблете магнезијума са витамином С везују до шездесет посто алкохола;

Чајна кашичица соде бикарбоне у чаши воде неутрализује повећану киселину у желуцу;

Организам брзо чисти од отрова двадесетоминутна топла купка са лавандом и рузмарином;

Сауна и обилно знојење у потпуности избацују из организма алкохолне отпаде метаболизма, али нека то не буде више од 2-3 уласка у сауну не дуже од 5 до 7 минута;

Препоручује се и контрастни туш: почети топлем водом (3 секунде), онда врућом (2 секунде) и на крају хладном (5 секунди). Јапанци после примене оваког туширања упражњавају дисајну гимнастику – по 6 секунди лаганог дубоког удаха, па издаха;

Главобоља се може избећи ако пре прве чаше, или чашице, поједете јело од меса или рибе. Оригинални људи саветују да се уочи пијанке попије чаша маслиновог уља, али се она може заменити кашиком маслаца;

Ефикасан лек је и коктел „Црвено око“ – чаша-две доброг пива помешаног са соком од парадајза у размери пола-пола;

У Русији постоји специјално јело под називом „мамурлук“ – парчићи хладне овчетине помешани са ситно исецканим краставцима, расолом од краставаца, паприком и сирћетом;

У нашем народу рецепт за „јело противу мамурлука“ је овај: измешати купус, рен, стругане роткве и расол од краставаца, у то додајте и семе мирођије, и... кад се мора, није тешко;

А када мамурлук прође...

... ваља се присетити мудре поуке да је све ствар културе пијења и осећања мере. У вину треба уживати, јер има много добрих разлога за то. Претеривањем – сви нестају.

Ринглов

Некада Ринџов...

Сетиће се старији Смедеревци да су овај простор некадашње Јефремовићеве циглане звали Ринглов. Мало теже ће бити да се присете – због чега.

Речници углавном нуде тумачење да је ринглов исто што и – џанарика, врста шљиве позната нам и као џенерика, пуркача, пурак, мигољац, пљускавац или мигавац, вођка коју деца особито воле кад је зелена, а старији кад је „испечена“, јер се и од ринглова даје добра ракија... А какве то везе има са цигланом? Баш никакве. Осим, ако неко није немачко име за цигларске пећи с димњаком ringofen „прекрстио“ у милију – ринглов, и тако цео овај крај назвао.

А Смедерево има два Ринглова – горњи, на Царини где је доскора радила циглана „Никола Крга“, и овај, доњи Ринглов на коме су данас Спортски центар и Дворана „Смедерево“, како је спортска хала „крштена“.

Не зна се је ли Драгослав Б. Јефремовић, циглар Смедеревски, и наслутити могао да ће његов ринглов, у коме су цигле и црепови за куће смедеревске прављени, једнога дана постати темељ оваквим грађевинама. А да се неко сетио, можда је Дворани уместо овог сасвим обичног имена могао име старог краја наденути. Време не можемо зауставити ма шта ко мислио, али бар успомене можемо сачувати

И ту је овој причи крај.

ALTO D.O.O.
AUTO DELOVI

UL. SRPSKIH SOVJETA 3
11300 SMEDEREVO
Tel.: 026/ 617 539; 617 833

... а данас Дворана Смедерево!

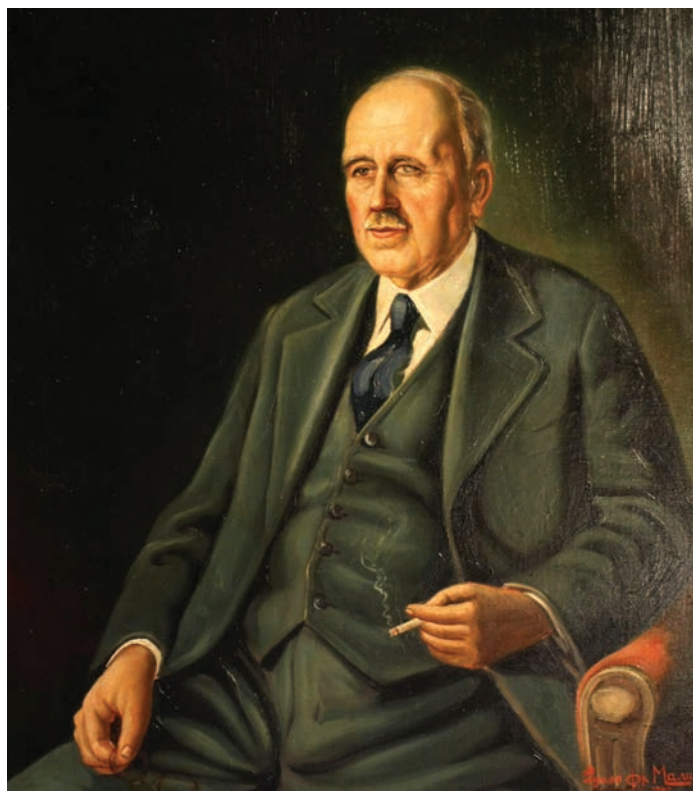
Чика Доктор

Својом уйечайљивом и особеном лекарском йраксом, неуройсихијайар др Душан Сйџојмировић, исйунио је йоседно йџлавље у исйџџрији срйске медицине. Рођен је у Смедереву, као син „Госйа Кайће“ о којој смо йисали у йрейходном броју ових новина, и йџчива на Сйа-ром смедеревском йробљу, иако је йџоком чийавџ живоџа био Беойрађанин, а лекарску йраксу обављао и сйекао йџуларносйй уйравџ у Беойраду

Пише: *мр Снежана Цвейковић*

„Духу је потребно тело, јер без њега губи везу са светом; он помоћу њега види, чује, осећа и мисли; човек стога треба да чува своје тело сходно логици његовог механизма, а не да га руши јелом, пићем, дуваном и замором, јер човек није аутомобил за који се накнадно могу купити неки делови“ – говорио је Душан Стојимировић, а прибележио његов сестрић Милан Јовановић Стојимировић у свом бестселеру „Силуете старог Београда“. Управо је једна силуета из ове књиге припала доктору Душану Стојимировићу – Доктор Стојимировић, који је након преране смрти свог зета усинио његове синове Ивана и Милана, а који су из захвалности свом презимену по оцу, додали и ујаково.

Душан Стојимировић, рођен је у Смедереву 1. децембра 1870. године у Староцрквеној мали (данашњи центар града између Основне школе Димитрије Давидовић и Старог гробља). Његова мајка, Катарина, била је чувена смедеревска везиља и ткаља, а отац Иван абација. У детињству се дружио са потоњим комедио-

Франиша Мали, Порййрей Душана Сйџојмировића, 1940, уље/йлајино

А. Јос. Калмић, Порййрей Душана Сйџојмировића, 1936, йайинирани йипс

графом Браниславом Нушићем, образованим Јевтом Угричићем, архитектором и универзитетским професором Петром Поповићем – „одбир нашега старог србијанског друштва“. У Смедереву је завршио Основну школу, и после неуспешног покушаја да код ујака у Турн Северину научи сапунџијски занат, и четири разреда Гимназије завршио је у родном граду. Као одличном ученику припала му је част да одржи говор краљу Милану Обреновићу када је 1886. године свечано отворена пруга Београд-Смедерево. Матурирао је у Првој београдској гимназији. Ујесен 1889. године отишао је у Беч где је завршио медицинске студије. Од 1896. године враћа се у Србију где је испрва лекарску праксу обављао у Крупњу, Сурдулици, Гроцкој, Гучи, Дервену, да би од 1908. године добио посао интернисте у београдској Душевној болници, у којој је остао наредних тридесет година и био њен управник, посебно се посвећујући изучавању душевних болести. Радио је као санитарски капетан у време Балканских ратова, а стекао је велику популарност током Првог светског рата. У то време већ је био управник Душевне болнице, и током рата у овој болници је пружио уточиште многим несрећним и болесним људима међу којима су били књижевник Петар Кочић, преводилац Никола Половина, мајка Александра Белића и други. После 1918. године основао је болнице за душевне болести у Топоници и у Ковину. Хуман и неуморан, често своје лекарске услуге није наплаћивао те су га у Београду звали „сиротињска мајка“. Дешавало се да дневно има и по осамдесет прегледа. „Увек духовит и насмејан, он је вољен од свих својих болесника, јер их обделава увек са ведрином и доносећи им оно окуражење, које им диже дух, а које је још Хипократ препоручивао свакоме лекару, као најважнији медикамент, који најпре ваља принети болеснику“ – написао је Милан Ј. Стојимировић у Вардару поводом тридесетпетогодишњице рада свог ујака, и додао још и ово: „Немајући своје деце, Др Стојимировић је тако подигао многу и многу туђу децу и постао београдски „чика-Доктор“ за кога би било тешко рећи да ли је популарнији на Сави или на Теразијама, на Чубури или на Јалији, где га сироте Јеврејске породице просто обожавају, у толико пре што он са њима конвертира на шпанском.“

Пред крај живота др Душан Стојимировић написао је своју биографију, која је 2007. године, трудом Народне библиотеке у Смедереву објављена у едицији Завештање под називом Казивања дата историчару српске медицине санитарском ђенералу др

Влади Станојевићу-Трнском. Осим биографске грађе ова књига је изузетно занимљиво сведочанство за све љубитеље историје старог Смедерева. Писана је питким, елегантним стилем, какав је био и сам Душан Стојимировић, увек отмено одевен и са „великим брковима по моди из 1900.“ Таквим га приказују и његови портрети у ликовној уметности. Душан Стојимировић био је љубитељ и мецена уметности, и имао је вредну збирку уметних. Нешто од тога ушло је у састав смедеревског Музеја заједно са оставштином Милана Јовановића Стојимировића, нешто је и сам поклонио музеју, или су то постхумно учинили његови потомци. Тако данас Музеј у Смедереву баштини његова три портрета, две слике и једну скулптуру. Портрети су сликани/вајани у духу академског реализма, и то према фотографском предлошку. Прашки ђак чувеног Влаха Буковца, Франта Мали, који је у Београду био активан од тридесетих година прошлог века па до 1945. године, портретисао је др Душана Стојимировића, 1940. године. Реч је о репрезентативном готово трочетвртинском портрету, са класично постављеном седећом фигуром која доминира централним делом сликаног платна. Такође класичан јесте и допојасни портрет др Душана још увек непознатог аутора, мада је на полеђини записано да је портрет насликала Анђелија Лазаревић у знак захвалности за излечење. Увид у опус ове значајне представнице српског импресионизма, нажалост не дозвољава нам да овај запис прихватимо као веродостојан. На допојасној портретној скулптури коју је вајао за сада такође мало познати уметник А. Јос. Калмић, активан у Смедереву током Другог светског рата, др Душан Стојимировић на грудима има Орден Светог Саве II степена, којим је одликован 1933. године, поводом прославе тридесетпете годишњице „лекарског и хуманог рада“.

Ова скулптура стајала је у за њу посебно пројектованој ниши на улазу у породичну кућу др Душана Стојимировића у Улици краљице Марије број 15 у Београду. Године 2003. године ову скулптуру поклонио је смедеревском музеју господин Душан Пападополос. Тако је Музеј у Смедереву постао власник још једног вредног уметничког дела-портрета знамените личности Смедерева, врсног лекара неизмерне хуманости др Душана Стојимировића.

Поменимо и то да је у свом родном граду, на потесу Тарабе, чувеном по својим виноградима, др Душан имао свој виноград и у њему лепу вилу у енглеском стилу где се у време бербе грожђа окупљало пробрано смедеревско и београдско друштво.

Др Душан Стојимировић је умро 1955. године. „Београд је Стојимировићу приредио управо грандиозан погреб. Оплакан од сиротиње, он је под сноповима цвећа испраћен тамо где, по његовим речима, нико не кија и не кашље, и где никога не узнемиравају ни неуралгије, нити други болови и бриге...“ (М.Ј. Стојимировић, *Силуете старог Београда*).

Непознати аутор, Портрет др Душана Стојимировића, 1915/16, уље/платно

I.T.G.d.o.o.

Smederevo, Izletnička 6/3

Tel.: 026/228-723, Fax: 228-722

itgdo@sezampro.rs

Улаз у породичну кућу Стојимировића у Смедереву – њега је лево на слици Душан Стојимировић

Брана Петровић као Хамлет

Последњи пут смо седели у башти кафане „Шуматовац“. Бранислав Бранчило Петровић није био више онај стари боем пун врцаве енергије, елоквентан и духовит. Замишљен и блед, тек би по коју реч проговорио, а пио је кафу. И раније се склањао од јаког пића за извесно време, па му се, друштва и расположења ради, враћао. Осећао је да му се приближава авет и да јој не може умаћи. И десило се: објављен је крај пута једног од највећих српских песника. Много година раније, док му је мати била жива, позивао ме је да заједно отпутујемо у његово родно селу Бјелушу код Чачка и да упознам, како је имао обичај рећи, родитељку, највећу пчеларку у Србији, која све зна о пчелама, уме чак с њима и разговарати.

Сува крушка

Ухлебље је нашао у новинама, као многи други писци, објављивао је чланке, репортаже, приказе и коментаре у многим цивилним и војним (Фронт) публикацијама. Добро је познавао српску историју, а пажњу му је нарочито привлачио његов земљак, а српски књаз Милош Обреновић. Ћудљив владатељ не бирајући средства стварао је српску државу упорним дипломатским преговорима и оставио осим историје много анегдота и деце што у законитом што у ванбрачним излетима. Љубица му је родила осморо. Када сам објавио роман о књазу и његовом секретару Поповском, Брана је написао приказ за новине. Лепо је говорио о књижи, али сам ја запамтио реченицу: „Ако би се којим случајем Милош поново нашао у Србији прво би обесио Жика Лазића.“

– Где би ме обесио књаз, кад је сува крушка у Крагујевцу, о којој су висили несрећници, одавно посечена – питао сам песника.

– Нашло би се неко дрво – одговорио је весело Брана.

Пајсије

Школски другови у Чачку су му дали надимак – Пајсије. Вероватно је неког накумца подсетио на монаха из манастира у Овчарско-кабларској клисури, српској малој Светој Гори. Овај надимак, међутим, није се примио у Београду, постао је Бранчило због песничке и боемске силовитости. Кад га је келнер у Бору увредио, тако је замахнуо ногом да му је распарао ногавицу на панталонама. Због неспоразума са дежурним позорником у стрмој београдској улици, написао је чувену песму „О проклета да си, улице Риге од Фере.“

Допутовао Брана у Чачак, па у кафану, а тамо седе његови школски и ини другари.

– Ево нашег Пајсија – загалмише весело.

– Шта пијете – упита Брана.

Келнер потрча да све послужи, а након седељке, Брана плати само оно што је попио. На чуђење земљака одговори:

– Нисам питао шта ко пије да би вас честио, него да видим чиме се квасите.

Ухвати сом пловку

Враћамо се са књижевних сусрета у Неготину. У белом „Просветином“ мерцедесу за воланом је знаменити возач, корпулентни Срба. Шофер овог нашег издавачког предузећа, у то време најугледнијег, славнији је од многих уредника. Познавао је све живе писце и скоро о сваком је имао своју причу. Слушамо његово казивање о Андрићу:

– Возио сам Андрића у Травник на неколико дана. Дуг пут, замара се пажња, а у колима наш једини нобеловац. Наиђем на једну кафаницу и предложим Андрићу да се мало освежимо, а он ми каже: „Ви Србо, идите, а ја ћу вас сачекати у ауту.“ Мислио сам да му је испод части да седи за истим столом, он славан књижевник, са мном, шоферчином. У ствари, Андрић није хтео ни кафу да попије да не би платио и оно што ја наручим. Како рече Оскар, имао је Андрић змију у џепу... Кад су изашла Андрићева сабрана дела, наложи ми уредник Петар Џаџић да однесем ауторске примерке, односно десет комплета. Добро сам се презнојио и када сам у предсобљу спустио последњи пакет, Андрић се нешто узврпољи и претура по џеповима, па наједаред извуче један динар, сјајан, тек искован, у то време се мењале паре, пружи ми и захвали на услузи. Једном, се баш наљутио кад сам без његовог одобрења узео јубиларно издање од ауторских примерака и замолио га да ми потпише... Ето, такав је био Иво Андрић, завршава Срба своју беседу, а ми посматрамо са обале Дунав.

Спазивши лепу кафаницу чија се тераса надносила над реком, Брана предложи да свратимо, а Срба одмах заустави ауто. Седимо на тераси, послушајемо плукање таласа и гледамо у јато патака које у приобаљу пливају и гњурају трагајући за пленом. Наједном јато закрешта и пловке полетеше на све стране. Брана скочи и викну:

– Ухвати сом пловку!

Сви који су се затекли у кафани истрчаше и нагнуше се преко оgrade, али нигде ни сома, ни пловке. Викнуо је да би прекинуо Србин монолог.

Хамлет у Браниној режији

Пред кафаном „Грмеч“ са нама је у друштву Мирослав Беловић, позоришни редитељ. Имао неки посао у радију, па свратио. Иначе, Беловић није био кафански човек, бар с нама није делио место за кафанским столом. Бранино се чело набра. Видим, смислио неко изненађење за човека позоришта.

– Знате шта, Беловићу, радо би нешто режирао у позоришту.

– Било би занимљиво видети представу коју је поставио песник – сасвим озбиљно одговара Беловић. – Имате ли неки комад у виду?

– Кренуо бих са „Хамлетом“ – озбиљно ће Брана.

Позоришни редитељ остаје без текста, песник је озбиљан, а ми који добро познајемо његово често и вешто прибегавању хумору, иронији и парадоксу, смешкамо се испотиха. Беловић још не уочава да се песник шали на свој својствен начин.

– Можда би боље било, Петровићу, да дебитујете с нечим лакшим, једноставнијим. Шекспир тражи много искуства и добро испечен редитељски занат.

– А, не, не, или „Хамлет“ или ништа... И то под условом да ја играм данског краљевича – сад ни Брана не издржа него се гласно насмеја и цело друштво му се придружи.

Бранислав, Бранчило Петровић, отишао је, и његов звонки смех и реторичке вратоломије остаће у нашем сећању, а његови стихови живеће док језик српски живи. „Кад гори човек / цео свет се греје, / кад сагори песник / тад пепео све је.“

Пише: Живорад Жика Лазић

Гитаристичка звезда

„Никада нећу заборавити мој првој учитеља – Јовицу Милошевића, из Музичке школе Кости Манојловић у Смедереву. Он је био више него мој професор, веровао је у мене и врло рано открио мој таленат и моје могућности, док су сви око нас били скептични и у неверици, чак и моји родитељи.“

Пише: Драган Павловић

Најмлађи, а најбољи

Једно од мојих великих такмичења било је у италијанском граду Гарњану у септембру прошле године. Светско такмичење у три етапе и то без старосне границе. Са непуних осамнаест година био сам убедљиво најмлађи гитариста и освојио прво место. Ово такмичење има традицију дугу двадесет и три године и једно је од најјачих у свету, а учествовала су до сада највећа имена гитаристичке музике, која су освајали друга, трећа места или чак нису ушли ни у трећу финалну етапу. То показује да се тренутно котирам међу првима у Европи. Када је реч о овом последњем успеху, у мају ове године у Русту (Аустрија), то је исто такмичење без старосне границе. Најстарији учесник из Енглеске имао је тридесет девет година, а ја сам, опет, најмлађи, међу више од четрдесет такмичара из целог света. Освојио сам, такође, прво место. Осим новчане награде, припали су ми снимање CD-а у Бечу и концерти по читавој Европи, Мексику и Даласу, који ће бити у току ове и следеће године. Захваљујући међународним такмичењима и наградама стекао сам велики број пријатеља у читавом свету.

Београдски Гитар арт фестивал котира се веома високо у Европи. По организацији, гостима – чувеним гитаристима који долазе да би одржали предавања, били у жирију на такмичењима или имали концерте – могу са сигурношћу да кажем да припада самом врху најорганизованијих и најбољих фестивала у Европи. Иначе, био сам пет пута лауреат на Гитар арту, али ова последња победа ми је најзначајнија јер се нисам такмичио са мојим вршњацима, већ сам опет победио у категорији без старосне границе.

А срце само што не искочи из груди

Свирао сам као солиста са Симфонијским оркестром РТС-а неколико пута у београдској Коларчевој задужбини, затим са четрнаест година у Центру Сава као солиста, а пратио ме је атински оркестар „Камерата“. На Коларцу сам, такође, наступао као солиста у пратњи „Гудача Светог Ђорђа“, са њима исто и у Центру Сава. Имао сам и солистичке концерте у поменутих најзначајнијим местима у Београду, многим градовима по целој Србији, Сло-

венији, Хрватској, Италији, Немачкој, Чешкој...

Такмичарски програм вежба од шест до десет месеци, а пред само такмичење не идем у школу бар две недеље, тада вежба и по шест сати дневно. Потребна су велика одрицања. Уз то, наравно, иде и стрес, јер када већ толико улажем у себе, очекујем и неки резултат и потврду да то што радим – радим добро. Стрес је и оно ишчекивање да ли си успео да потврдиш свој таленат и велики труд, стрес је и када те прогласе победником а срце само што не искочи из груди, стрес је, бога ми, и када очекујеш а лоше прођеш на такмичењу, због разноразних околности. То је, срећом, ретко, али, наравно, дешава се. Ипак, све је то школа за живот, која ме учи да у свему овоме останем нормалан младић.

Бројне су анегдоте са такмичења. Ево, рецимо, у Хрватској – Прво интернационално такмичење гитариста у Сплиту. Учествовало је више од четрдесет такмичара из читаве Европе. Побеђујем у категорији без старосне границе, проглашавају победника, излазим да примим вредну гитару као награду, почињем да свирам на њој, а у сали почињу да плачу хрватски профе-

Војин Коцић рођен је у Смедереву пре осамнаест година. Класичну гитару почео је да учи са осам година код Јовице Милошевића у Музичкој школи „Коста Манојловић“ у Смедереву, и до сада је успео да освоји прва места и звање лауреата на више од двадесет интернационалних и домаћих такмичења класичне гитаре и камерне музике (дуо и трио гитара, флаута), не само у својој категорији већ и на такмичењима без старосне границе.

За континуитет у успесима награђен је **Светосавском повељом за 2007. годину**, наградом **„Београдски анђео“**, наградом **Фонда за младе таленте Републике Србије у 2006. години**, а због успеха на светски познатом отвореном такмичењу без старосне границе у Италији, **39th classical guitar competition „Michele Pittaluga“, Alessandria 2006**, два пута за редом освојио је престижну награду **„Madame Isabel Bovy“** – школовање на чувеној **Accademia Musicale Chigiana u Siena**, код изузетног педагога класичне гитаре **Oscara Ghiglia**.

Похађао је са великим успехом мајсторске курсеве код најпознатијих светских гитариста и учитеља класичне гитаре међу којима су **Oscar Ghiglia, Pepe Romero, Pavel Steidl, Leo Brower, Hubert Keppel, Зоран Дукић, Anelio Desiderio, Roland Diyens, Tilmann Hopstock, Душко Богдановић, Marco Tamayo...**

Завршио је Средњу музичку школу „Јосип Славенски“ у Београду, код професора **Дарка Карајића**. На крају школовања добио је посебну похвалу Наставничког већа, као најбољи ђак ове школе за последњих двадесет година. Од јесени ће бити студент Факултета музичке уметности.

Са Јовицом Милошевићем после концерта у смедеревском Центру за културу

Гитаристичка легенда Јован Јовичић некроушиа Војинове концерте

сори, посетиоци, неки чланови жирија. Невероватна слика.

Али, није све тако невероватно!

Истина је да када одемо на неко инострано такмичење, ми музичари из Србије треба да се доказујемо више него такмичари, рецимо, из Италије, Немачке, Енглеске, који уче гитару код чувених професора. Међутим, и то не мора ништа да значи. Моји успеси, и награде још неколицине добрих гитариста из Србије, показују колико имамо добре педагоге у средњим музичким школама и академијама.

Један је Јовица

Осим знања које ми је пренео, професор Дарко Карајић научио ме је да будем храбар, да верујем у себе и будем борац у тренуцима када ми је то баш потребно. Увек ће ме водити његова реченица након телефонског разговора пред финале у Италији, када сам мало клонуо духом и имао велику трему: „Изађи и свирај хладне главе и врелог срца“. И ја победих.

Ипак, никада нећу заборавити мог првог учитеља – Јовицу Милошевића, из Музичке школе „Коста Манојловић“ у Смедереву. Он је био више него мој професор, веровао је у мене и врло рано открио мој таленат и моје могућности, док су сви око нас били скептични и у неверици, чак и моји родитељи. Дао ми је крила. И умео да брине о мени на много нежних начина. Организовао моје прве концерте, водио ме на такмичења, представљао ме ондашњим професорима из Београда, доводио професоре са академије на моје концерте и био толико поносан на мене.

А ево и неких нежних и несвакидашњих примера како се мој професор бринуо о мени. Крећем у Бугарску на такмичење, поздрављамо се, и он ми ставља у руку десет марака и каже: „Ево ти да купиш нешто лепо“. Ја тамо победим и за тај новац наручим пиће свим учесницима и професорима из жирија. После мог концерта, поклања ми кошаркашку лопту коју сам толико желео. За један концерт лауреата у Београду даривао ми је његов кожни прслук да га баш тада обучем, да ми буде срећан. Ето, такав је мој професор Јовица. Тек сада увиђам да је мало таквих професора који се толико несебично дају. Један је професор Јовица.

А даље...

Ове године уписао сам Музичку академију у Београду. Следеће планирам да наставим школовање код чувеног професора Кепела у Келну, у Немачкој. Наравно планирам и припремам се за нова такмичења у Алесандрији (Италија) и Америци. Чекају ме и концерти по Европи, Мексику и Америци...

Са Симфонијским оркестром РТС-а на Коларцу

Смедеревска краљевска лета

Краљевски пар, Александар и Драга Обреновић, најсрећније дане проводио је током летњих месеци у свом двору у Смедереву. Њихова љубав се расијамсала управо овде, одавде је током обнародована вест о краљичиној трудноћи, свечано прослављани њихови рођендани, и уношена краљевска атмосфера у свакодневни живот Смедереваца.

Пише: **мр Снежана Цвейковић**

Најинтригантнија, могуће најсложенија и свакако најпотреснија у српској модерној историји јесте љубавна прича последњих Обреновића, краљевског пара Александра и Драге. Осећања која су наслутили у Француској, у Бијарицу, на обалама Атлантског океана, 1893. године, у вили „Сашино“ краљице Наталије Обреновић, свом силином развиће се 1896. године у смедеревском летњем двору, утемељеном на романтичним брежуљцима изнад десне обале Дунава. Ова љубав између дворске даме краљице Наталије Обреновић, тада тридесетогодишње удовице Драге Машин и двадесетогодишњег српског краља Александра Обреновића довешће до првих несугласица са краљевим родитељима, а затим и потпуно отуђивање од њих, објавом веридбе, а затим и венчања 1900. године.

Тек венчани краљевски пар,

... неколико дана након свадбене церемоније у Београду, тачније, 29. јула 1900. године паробродом „Цар Никола II“ приспео је у Смедерево. Надахнут овим догађајем новинар „Српских новина“ забележио је следеће: „Уз пуцњаву топова са „Редута“ и громко клицање одушевљенога, непрегледнога народа са кеја, Краљев брод пристао је на дивно искићену станицу Српског бродарског друштва тачно у три часа по подне“. Краљ Александар Обреновић одговарајући на поздраве Смедереваца, нагласио је да је за мету свог првог путовања са краљицом изабрао Смедерево, где планира да на свом имању сваке године проведе неко време. И, тако је и било. Смедеревски краљевски летњи двор имао је апсолутни примат током летњег одмора овог краљевског пара, наспрот многобројним домаћим и европским бањама, као и нишком двору претходних владара. Краљ Александар и краљица Драга долазиће „на дуже бављење“ у свој летњи двор у Смедереву да „проведу неко време у миру и одмору“ избегавајући аудијенције и препуштајући се интими овог свог природног амбијента. Вила у Смедереву адаптирана је 1897. године на иницијативу краљице Наталије Обреновић. Једноспратном, приземном летњиковцу, са салом као главним местом за друштвени живот, из времена кнеза Михаила Обреновића додата су два спратна бочна павиљона за просторије за краљевски пар и њихову пратњу. Обилном употребом дрвених декоративних елемената ова вила иначе зидана у неокласичном стилу добила је карактеристике тада популарног швајцарског стила. Окружена парком, виноградима и шумом у залеђу, она је представљала идеално место одмора последњим Обреновићима.

Први долазак у Смедерево...

... тек венчаног пара био је обележен једним изузетно маркантним догађајем. Сутрадан по доласку у Смедерево, у недељу, у десет сати пре подне, краљ Александар и краљица Драга били су пред црквом Светог Георгија у центру Смедерева. Одевени као на венчању у Саборној цркви у Београду, краљ у генералској униформи, а краљица у венчаној белој хаљини са дијадемом на глави, обавили су један стари, готово заборављени обред „чин разрешења венаца“ после кога се из „младеначког“ прелази у „супружнички период“.

На најсвечанији начин овог лета је у смедеревском двору био прослављен краљев рођендан. Ујутру, другог августа, краљевски пар је овим поводом присуствовао свечаној служби у храму Светог Георгија, а затим је прослава одржана у летњем двору удаљеном „три четврти сата хода“ од центра Смедерева.

Убрзо потом, француски лекар Мале, из Париза, у присуству дворског лекара М. Величковића, потврдио је краљичину трудноћу, а ова срећна вест обнародована је управо из двора у Смедереву.

Чини се, још свечаније и веселије, прослављен је овог лета рођендан краљице Драге. Овим поводом „У 6 ½ часова у вече кренула се из Смедерева пут Краљева винограда импозантна бакљада са музиком и певачком дружином на челу. Бакље којих беше раздато 400 комада носили су највиђенији грађани из Смедерева и околине. Бакљоносцима придружила се беше маса грађана смедеревских, а међу њима велики број отмених госпођа и госпођица из Смедерева. Тако састављен тај поход бројао је преко 2000 душа.“

Прославе краљевог рођендана 2. августа и краљичиног 11. септембра постали су установљени церемонијал током краљевских летњих одмора у Смедереву, обогативани прославом прве годишњице краљевског брака, свечаном црквеном службом поводом дана Светог Александра Невског...и многобројним свечаним пријемима.

А најдражи, чини се,

... били су тренуци посвећени правом одмору. Испуњени весељем, али и свађама, додуше безазленим и налик дејим, биле су игре крикета на теренима око летњиковца, и купање на Дунаву, у за краљевски пар специјално допреманом купатилу из Београда. По препоруци лекара, а због бременитости, краљица Драга ишла је редовно у педесетоминутне шетње кроз шуму која је окруживала њихов летњиковац. Засебним краљевским возом ишло се на излете до Паланке, а јахтом Драга у Костолац, Градиште и Голубац. Ручкови и вечере су приређивани на великој тераси двора у хладу старих липа које су окруживале летњиковац, а сађене су још у време кнеза Михаила Обреновића. Са краљевским паром и његовом фамилијом за столом је увек била и цела дворска свита. Војна музика Краљеве гарде изводила је концерте за време ручка и вечере. У дворском јеловнику Обреновића у Смедереву посебно место заузима је кечига са мајонезом. Краљ и краљица су волели да обедују и сами, у својој соби на спрату двора. После вечере време се проводило уз шампањак, певушење и звуке клавира.

Следећег лета краљица Драга, изневерених мајчинских очекивања, била је сетна и меланхолична. „Ту црту меланхолије је ухватио у њеном портрету и далматински сликар Буковац, који је тог лета српски краљевски пар портретисао. Али се, захваљујући времену и краљевој јединственој великој љубави, најзад Краљица повратила. Сад је почела опет њене свакодневне шетње да прави, које су биле потребне за њен потпуни опоравак; масаже и купања су допуњавали започето лечење.“

Лета у смедеревском двору су била и јединствена прилика за окупљање уметника, у чему је важну улогу имао Бранислав Нушић, тадашњи управник Народног позоришта у Београду.

Године 1902, четвртог септембра, краљевски пар, након још једног лепог, срећног лета, заувек је напустио Смедерево, идући у сусрет својој трагичној судбини у Мајском преврату 1903. године.

Задужбина светих Смедеревцаца

Дванаеситој дана месеца августу по новом, а тридесетом јула по старом календару, на празник Преподобне мати Анђелине Српске, прослављено је и пет векова од почетка изградње манастира Крушедол, који је причу у Маџазину заслужио не само својом лепотом и духовним значајем већ и тиме што је задужбина светих Смедеревцаца – Светих Максима, архиепископа Влахо-зайланског, или блаженог Ђорђа Бранковића, сина десетих Стефана и унука десетих Ђурђа Бранковића, и његове мајке, десетих Анђелине.

Пише: Ј. И. Т.

Седиште обновљене сремске епархије

Манастир Крушедол се налази на југоисточном делу Фрушке Горе, у долини северно од Прњавора и села Крушедол. Манастирска црква посвећена је празнику Благовештења Богородице.

Сматра се да је изградња започела око 1509. године. Тек делимично завршен је око 1513. године. За време његове изградње београдски и митрополит Максим имао је резиденцију у Успенском манастиру у Београду, али је повремено долазио у Крушедол не би ли надгледао како напредују радови. И поред свега тога градња је текла веома споро и није била завршена скоро педесет година.

Још за живота митрополит Максим је манастир прогласио седиштем обновљене сремске епархије и за своје посмртне остатке предвидео крипту у којој ће касније и стварно бити сахрањен. Како су ту већ биле положене мошти његовог оца слепог Стефана Бранковића и деспота Јована Бранковића, његовог брата, то је било очигледно да је Максим имао намеру да манастир претвори у маузолеј Бранковића. То је било време када су Турци често упадали у Срем, али интересантно је то да су манастир обилазили у време када су освајали Срем (1521-26) и нису га узнемиравали. Иако недовршен и изложен могућим турским нападима, манастир је живео свој живот. Тако је у њему током 1522/23. године извршена канонизација св. Максима, а истовремено се пишу и неке књиге. Радови око манастира су стално били у току и 1546. сматра се годином када је био коначно завршен, односно тада су били ислигани сви делови храма.

Манастир је од самог почетка уживао огроман углед тако да у време најстаријег турског пописа (1546. године) располаже са знатним имањем и у односу на остале фрушкогорске манастире био је најбогатији. То се види и по томе што су му Турци 1566. године, у време продаје црква и манастира, одредили највећу откупнину од чак 32000 акчи.

Мошти Бранковића

Баш током XVII века калуђери из Крушедола често путују у Русију где прикупљају помоћ, а изгледа да су у томе имали доста успеха и да су намакли довољно средстава јер манастир у 1670. години

броји деведесет калуђера и дванаест старца који се брину о имању.

Ипак, живот није био миран јер око 1690. године монаси морају пред Турцима да се са драгоценостима склањају у Сент Андреју. Током 1697. године се враћају и затичу манастир мање-више у добром стању. У то време манастир има педесет монаха, сто искушеника, дијака и лаика. Било је очигледно да је манастир и даље у добром материјалном стању.

„Крушедол је раскошни калуђерски манастир. Црква је саграђена у старом грчком стилу. Има попличан под, куполу и веома добро урађене фреске у мозаику“, наводи опат Бонини 1702. године. Надаље, каже се да су мошти св. Максима и мајке Анђелине у истом сандуку и да се њихова тела показују сваком ономе ко дође са стране. У другом сандуку су мошти св. Јована и св. Стефана (Бранковића). „Сва ова тела су нетљена и пажљиво чувана. Покривена су оделима, прстеновима и жезлима. Калуђери дозвољавају да се види све осим главе, будући да је њихов патријарх изричито забранио да се главе не откривају никоме, без обзира ко то био“. Имање које је манастир имао у то доба било је заиста фасцинантно. Само пољопривредног земљишта је било око 1300 јутара, уз неколико села и мноштво винограда, прихода од речних скела, и тд.

И поред тога калуђери воде строг живот: „Највећим делом године посте, тј. од првог новембра до пред св. краља Стефана. Осим за време недеља, у том периоду не једу ни јаја, ни рибу, хранећи се травом и куваним поврћем на води. Уље и маслац не употребљавају чак ни недељом“ каже опат Бонини (1702). Овакво добро материјално стање не траје дуго јер 1716. године Турци нападају и спаљују манастир. Том приликом манастир је не само спаљен и разрушен, већ су светиње, мошти Бранковића, исекли, разбацили и попалили. Није прошло много, а манастир је опет обновљен. Радови су започели 1719. године. Рачуна се да су до 1756. године обављене скоро све поправке. 1726. године подигнут је и високи петоспратни звоник, а те године владика Никанор у манастиру затиче деведесет монаха и дванаест старца који су бринули о имању.

Вечна кућа патријарха и војвода

Данашњем посетиоцу манастир највише привлачи пажњу као маузолеј у којем леже посмртни остаци многобројних значајних Срба. Између осталих ту су сахрањени патријарх Арсеније III Чарнојевић (у прагу цркве, а изнад гробнице је камена плоча исписана у зиду), митрополит Исаја Ђаковић, патријарх Арсеније IV Јовановић Шакабента (у великом мраморном саркофагу у припрати са десне стране), гроф Ђорђе Бранковић (у поду припрате са леве стране), војвода Стеван Шупљикац (у поду припрате са леве стране), кнегиња Љубица Обреновић (у поду на средини припрате), краљ Милан Обреновић (у кнегињиној гробници). Изнад неких гробница се налазе камене плоче исписане старим језиком и писмом, али уз веома мало труда све се може прочитати и тумачити.

У Другом светском рату манастир није разаран, али је његова богата ризница добрим делом разнесена. У току конзерваторских интервенција 1962. године откривен је живопис на западној фасади (Страшни суд), а у припреми су радови за обнову целог манастирског комплекса.

Слава манастира Крушедол је Преподобна мати Анђелина српска.

D.O.O. "TRGOAGENS" ⊕ "

Ul. Dositejeva br. 38

**VELEPRODAJA VELIKOG ASORTIMANA SUVOMESNATE ROBE,
MARGARINA, SIREVA I DRUGOG PREHRAMBENOG ASORTIMANA.**

**U SVOM ASORTIMANU IMAMO ROBU UGLAVNOM DOMAĆIH
PROIZVOĐAČA „CARNEXA“, „VITALA“, I MNOGIH DRUGIH.**

**PRODAJA SE UGLAVNOM VRŠI NA LICU MESTA KAO I
DISTRIBUCIJOM DO KUPCA.**

**D.O.O. TRGOAGENS (PLUS) SE NEPREKIDNO OVIM POSLOM BAVI OD
1992. GODINE, ŠTO JE JEDAN ZNAK DOBRE USLUGE, U SLUŽBI KUPCA.**

TEL./FAX: 026/ 654-676, 654-910, 654-572

**STR „DISKONT 2“
SMEDEREVO
Ul. Dositejeva br.38**

**„DISKONT“ 2 JE OBJEKAT KOJI RADI NEPREKIDNO OD 1991.
GODINE. BAVIMO SE PRODAJOM PREHRAMBENE, HEMIJSKE I NE
PREHRAMBENE ROBE NA MALO. „DISKONT 2“ JE POZNAT ŠIREM
KRUGU POTROŠAČA PO NIŽIM CENAMA I DOBROM USLUGOM.
ŠTO SE TIČE ASORTIMANA, UVEK SE MOŽE NAĆI ROBA DOMAĆIH I
DELOM STRANIH PROIZVOĐAČA U DOVOLJNIM KOLIČINAMA.**

TEL./FAX: 026/ 654-676, 654-910, 654-572

Coka

HOLDING

UVEK SA VAMA!
Trgovina koja traje...

- Korisnicima COKA potrošačkih kartica nudimo:**
- odloženo plaćanje na 100 dana (i za akcijske artikle)
 - bezgotovinsko i beskamatno plaćanje
 - pogodnost kupovine u svim COKINIM marketima

Sve informacije o COKINIM potrošačkim karticama možete dobiti pozivom na broj 026/636-053.
 Kontakt osoba - Jelena Popović, E-mail: jelena.popovic@cokaholding.com

MOGUĆNOST PLAĆANJA KREDITNOM KARTICOM

MELA
CROISSANT

*Nežno listani
 kroasani za
 užitke uživanja*

*...užitak za doručak
 uz šoljicu kafe*

IREKS

IREKS d.o.o.
 Svetozara Miletića 3
 26000 PANČEVO
 SRBIJA

Tel./Fax: + 381 13 366 669
 + 381 13 355 244
 E-mail: ireks@ireks.co.rs
www.ireks.co.rs

• Nežna lisnata struktura

• Zlatnosmeđa privlačna boja peciva

• Hrkav u zagrizaju • Punoća u ukusu i aromi

Мелодични дечаци

Животи ја је одвео на Нови Зеланд, а Мајазин, који му је дугогодишњи пријатељ Даја послао, вратио у Смедерево његове младости. Не само његове већ свих оних Смедереваца који су тих раних шездесетих били тинејџери. Овако се Јовица Жикић сећа тих година.

Знали смо да се истински радујемо

Смедерево је у то доба био познат индустријски град, не само у Југославији, са гигантима попут „Старе Железаре“, „Фабрике“, „Херој Србе“, „Милана Благојевића“ и његовог надалеко чувеног шпорета „Смедеревца“... То је чинило да је и живот био интересантан, како у садржајима тако и у генералном смислу личног и друштвеног забављања и креативности живљења. Свака „Смедеревска јесен“ била је посебан културно-уметнички догађај који је нашем граду доносио нарочиту боју пунећи нам живот незаборавним јесењим мирисима.

Како смо знали да се истински радујемо!

Иако је биоскоп „Светлост“ био једини у граду, увек је имао уређиване филмове из тадашње светске филмске производње, тако да је многим сигурно остало у сећању чекање у дугим редовима за карте, до „Коњског ресторана“ и „Фото Радојевића“. Тешко да се, упркос томе, Стив Ривз као Херкулес могао пропустити, па Гари Купер и многе друге холивудске звезде. Тапкароши су редовно узимали више карата и онда си био приморан да купиш по вишој цени и одгледаш оно што те је чинило радосним. Али, то је било и задовољство које није имало цену. Јер препричавати сутрадан филм који си одгледао међу првима било је много више него пуко питање личне информисаности и знања. То је био и начин на који си могао стећи извесну количину дивљења: „Види га, већ је успео да га одгледа...!“

Већина нас из друштва уписала се у Машинску техничку школу, неки су отишли у Гимназију, неки у Економску, али се другарство из основне школе наставило. Дружили смо се свакодневно, после школе или пре, а посебно викендом. Понајвише смо играли мали фудбал, на терену од црне ситне шљаке код Техничке школе.

Какве радости и задовољства, без обзира на победе, поразе, падања и повређивања.

Одласци у Тврђаву и пентрање по кулама су незаборавни. Онај ко је био вешт да се попне на кулу Крстачу, буквално пијајући у пењању сваки камен довољно чврст за руку и стопала, био је фаца! Ко год се тада пео на Крстачу могао је спознати и страх и лудост тог подухвата. Но, то је био изазов и својеврстан испит одважности и смелости. И, 'ајде у тој ситуацији реци не другарима.

Летње доба је нудило још веће изазове – препливање Дунава и враћање! Пустимо се код Превоза, стигнемо до Аде, а одатле се враћамо и излазимо код Металора. А помешани мириси катрана и рибе и данас су остали као неизбрисиво сећање на – мирис смедеревског Дунава.

'Ајде да вежбамо и свирамо за рају

Како су године пролазиле и ми смо сазревали. Тврђаву смо заменили за Веслачки, корзо, одласке у Синдикални и шетње по околини.

Поред тога, у препуној сали Гимназије су повремено наступале рок групе гимназијалаца. Момци су били заиста добри.

Било је то доба владавине Битлса који су увелико унели хистерију међу тинејџере широм света. Па Ролингстонси, Џими Хендрикс, Проџек Харум, Би Џиз, Шедоузи...

На домаћој музичкој сцени тада су били главни „Црвени корали“ са извршним нумерама од којих су се мени највише свиделе оне са бубњевима у првом плану. Тада је почела и моја опседнутост бубњевима! Почео сам интензивно да се интересујем за ритмове, тактове, импровизације и синкопе у бубњарењу. Имати комплет бубњева у то доба била је мислена именица, не само због цене него – и ако би их и набавио проблем је где их поставити и где вежбати! Ко ће да истрпи ту буку!?

Некако у то време мој school mate из разреда у Техничкој Дајић Драгољуб – Даја, предложи да се окупимо нас четворица-петорица па да формирамо рок групу, да вежбамо и свирамо за рају.

И тако и би. Са другарима, Пешићем из Гимназије и Џецом из Економске, мој Даја и ја направисмо рок групу The melody boys. Кум је био, сећам се, Пешка, јер је он у Гимназији учио енглески, а ми остали немачки или руски, а као Даја и ја код легендарне професорке тетке Раде.

Свидео нам се назив, сложили смо се, и почели да кујемо планове.

Слушали смо у то време Радио Луксембург, на великим радијима цевашима са обавезним сметњама у тону. Тај Радио Луксембург је био једина станица у Европи која је емитовала најновије рок песме свих светских група. Ми смо били одушевљени када би смо ухватили ту станицу и могли чисто слушати рок саставе који су унели револуцију у музику и дали печат том времену.

Сутрадан увежбавање: Пешка – соло гитара, Даја – ритам, Џеца – бас, а ја – бубњеви.

Даја и Пешка су базично скидали са радија мелодије, и касније смо то усвиравали. Apaches од Shedows-a, Johnny guitar, и друге...

Сећам се као да сам данас у кући код Даје, где је живео са мајком и братом Мишићем, како смо правили магнете за његову прву electric гитару, као и за Џецину и Пешкину. Те нема довољно намотаја, те звук није ОК, да би на крају имали оно што је неопходно – инструменте. Проблем сам остао ја са мојим алатом за свирање. Где наћи бубњеве и како? Али, сетимо се ми да је наш друг из разреда Драган Бера био активиста у омладинској организацији, и са Зораном Крстићем, нашим незаборавним другом из разреда, убедисмо Бера да замоли људе у омладинском domu на Кеју да користимо њихове. Он се нашао на услузи и веома користан, и тако се круг затвори.

Родили се The Melody boys – Мелодични дечаци!

Да не заборавим: прве палице сам направио сам, од тврдог дрвета, и успешно их користио.

Почели смо да пробамо: јен-два-три, стоп, не ваља... Прегласно, касниш, упадај на време, сад...! Након силних увежбавања, и када смо осетили да се можемо приказати пред публиком без бламирања, први наш јавни концерт је одржан у пролеће 1966. године. Било је то дивно топло вече, са поветарцем који је доносио онај препознатљиви мирис Дунава. Атмосфера у Дому омладине супер! Појачало је укључено, инструменти уштимовани, магнети и ми спремни. Све је било спремно за Мелодичне дечаке, да покажу шта знају. Ипак, прикривена трема нас је обузимала нон-стоп. Ја сам чак имао и дугачку стару летву, неку сиво-сребрнасту, испрану од киша, коју сам дан пре тога нашао негде у некој од споредних улица... Вероватно сам је узео са неке тарабе. Желео сам да је користим уместо палица ако буде такав тренутак усијања и нека врста делиријума у публици.

Хоће ли ико доћи у Омладински да нас слуша? А ако и не дође, ми ћемо направити реалну пробу, говорили смо да отерамо стрепњу.

Постали смо и ми неке фаце

Почели смо са звуцима Johnny guitar, а и људи почеше да долазе. Када смо схватили да су нас ти наши вршњаци који су дошли да први пут чују новоосновану рок групу за врло кратко време потпуно прихватили, био је то знак неизмерног признања за сву четворицу! Свирали смо са великим жаром и потпуно опуштени. Када је сала била буквално крцата и када смо схватили да публика диригује штимунг у тренутку усијања, ја сам цепао по чинелама са оном летвом. Шта више рећи него да је у таквом одушевљењу публика тражила бисове – а то је за нас било највеће признање. Од идеје која је дошла само нешто пре тога, ми смо – одржали јавни концерт. И то са успехом! Нашој радости није

било краја! То нас је мотивисало да и даље радимо и увесељавамо суграђане ширећи на тај начин љубав према музици и дружењу...

На корзоу смо постали више него препознатљиви, са више поноса смо излазили и било нам је драго да нас млади људи знају. Најзад, били смо неке фаце!

А ту на смедеревском корзоу дешавало се све: ту смо се сретали, мимоилазили, свиђали једни другима, зачињали прве љубави, радовали се животу... Колико ли смо само километара препешачили корачајући горе-доле а да никада умор ни смо осетили!

Један од наших ангажмана тог лета 1966. био је у тадашњем интернационалном омладинском насељу на Новој железари. Куриозитет тога врло успешног наступа те вечери пред стотинак омладинаца из Европе који су радили на изградњи Нове железаре није био само изузетан пријем од стране студената из Русије, Чешке и других држава, нити игранка која је била незаборавна и забавна до дубоко у ноћ, већ догађај после. Та игранка се завршила око поноћи, и после кратког послужења и обавезне добре старе кокте, ми смо имали избор да останемо и преноћимо у кампу и сутрадан да нас неко са инструментима превезе назад до града. Идеја да спавамо није била лоша, па смо остали, и кад је требало ићи у кревет дође хигијеничарка, прегледа нам стопала посла нас да оперемо ноге! Ми се погле-

дасмо, и одмах смо укапирали да нећемо то урадити! Узесмо ствари, инструменте и сву опрему, и онако под теретом упутисмо се у град! Ноћ јулска, топла, мириси околних њива, спржене траве и кукуруза, а ми под инструментским самарима пешачимо пут града!

Незаборавно Смедерево

То је био период наше младости, верујем не много различите од младих људи из било које генерације. Још смо свирали и увесељавали суграђане и дали, надамо се, неки печат нашем Смедереву.

Но, живот је направио такав сценарио и учинио да се ја, због одласка у Ваздухопловно-техничку Академију у Рајловац код Сарајева, први отиснем од Мелодичних дечака. Моји другари су остали, и даље се бавили музиком. Ја сам своје знање на бубњевима применио у новој средини где сам био у саставу Плавих дечака, званично – музичке групе Академије. Било је и ту интересантно, нова познанства и људи, али оно доживљено са мојим другарима у Смедереву незаборавно је, и не може се упоредити ни са чиме.

И данас, свака помисао на то доба и чистоту живљења, носталгично ме води у нешто непоновљиво, истински невино и надасве људски топло. Нажалост, време је учинило своје, и од нас четворице Мелодичних дечака још су остали само ритам гитара и бубњевци – Даја и ја.

Због тога наши чести контакти чине да се, упркос стварним годинама, осећам млађим и духовно богатијим. Та наша младост даје ми инспирацију и надахнуће да се могу радовати и ићи даље у живот. Богатији сам лично за такву привилегију коју сам, срећом, доживео и стекао док сам био пред вратима живота и спремао се за њега у мом Смедереву. Искрено бих волео ако би сваки млади човек у Смедереву и данас могао тако нешто доживети као врсту животне награде.

*Ваши Јовица Жикић
бубњар Мелодичних дечака*

Мелодични дечаци – нове фаце на корзоу: сјоје, с лева, Даја – риџам, Пешка – соло, Цеца – бас, а бубњар чучи

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА СТАМБЕНЕ УСЛУГЕ И ТОПЛИФИКАЦИЈУ
11300 Смедерево, Бранка Радичевића бр. 8

*Рачун њајни
зиму скрајни,
да њојлана
нема мана,
да ње ѡреје,
да ње чува,
када веје,
када дува,
ко редовно ѡлађа,
њојло му се врађа!*

Тел: 026/227-148, 227-729, 222-160, 227-719,
Факс: 026/227-248

SPECIJALNA PONUDA PAKET ARANŽMAN

SMEŠTAJ+PREVOZ+OSIGURANJE
+USLUGE VIZIRANJA

Smederevo TC „Danubius“ lokal 138, tel. 026 645 821
eldorado@sohosistem.net

DIREKтна REZERVACIJA I ŠTAMPANJE AVIO KARATA ZA CEO SVET

SPECIJALNE PONUDE

17.09. / 21.09./26.09.

(PARALIA, LEPTOKARIA,
OLIMPIC BEACH, NEI PORI, STAVROS,
ASPROVALTA, PEFKOHORI)

-PAKET 80 EUR

**-BUS+SMEŠTAJ+VIZA
+OSIGURANJE**

JESENJA PUTOVANJA
SPECIJALNA PONUDA
PRAG 149 EUR

**Само ѡолико времена нам је ѡоѡребно
да урадито Вашу фоѡоѡрафију !**

и не само ѡо, већ да их сѡакујето у албум и
са задовољсѡвом Вам их ѡредато

Увек брзо, никад на брзину

ФОТО ДУНАВ

ул. 17. октобра бр. 23; 026 222 669

VIMEKS

INDUSTRIJSKA ZONA, Šalinačka bb, SMEDEREVO, tel: 026/619-202

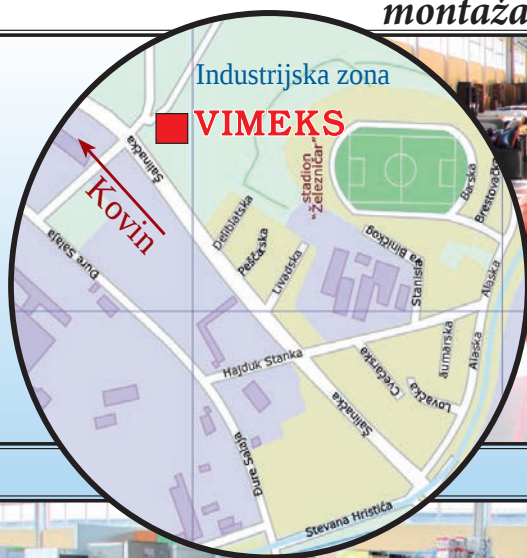
Vaš kućni prijatelj!

VIMEKS

IZLOŽBENO PRODAJNI PROSTOR NA 4.000 m²

montaža i dostava na kućnu adresu

nameštaj

bela tehnika

keramika, sanitarija

www.vimeks.com

LABORATORIJA poliklinike

ĐORĐEVIĆ

Radi celokupne laboratorijske analize

- Hematologija ■ Hormoni
- Biohemija ■ TU markeri

Internista, Ginekolog,
Ultrazvuk, Kolor dopler,
Urolog, Endokrinolog

Knez Mihajlova 89a
Smederevo
(026) 231 - 085

JONIMPEX d.o.o.

Sve što Vam je potrebno, nalazi se kod nas!

Šalinačka bb, 11300 Smederevo

Tel./fax: 026/640-130

www.jonimpex.co.yu

e-mail: office@jonimpex.co.yu

Успомене у бојама јесени

Као што се пролећу радујемо јер све озелени, јесен нам прија својим раскошним бојама. „Смедеревска јесен“ посебно. И овојгодишња ће, бар се ми, Смедеревци, као добри домаћини надамо, мноштва подарили лепе успомене. Зашто прилику од 10. до 13. септембра никако не преба пропустити.

Славље почиње већ у четвртак 10. септембра, на Тргу у 18 часова, отварањем мини сајма вина „Нек се вино точи...“ на коме ће се представити смедеревски винари који нашем крају враћају лепу виноградарску традицију.

А где су јој корени, може се наткнути на изложби „Два репрезента смедеревског виноградарства: Смедеревска виноградарска задруга и Изложбе грожђа и вина“ посвећеној 110. години од прве Изложбе грожђа и 100. години од оснивања Смедеревске виноградарске задруге, ауторке Гордане Милетић, кустоса етнолога Музеја у Смедереву. Отварање изложбе је исто у четвртак, 10. септембра, у 19 часова у првој сали Музеја.

Свечани дефиле са церемонијом предаје кључа Града, концерти, изложбе, забавни програми за децу, рингишпили, стрељане, шећерна вуна, девојке Смедеревке у средњовековним костимима које измамљују ововремене уздахе и осмехе, тезге, шарениш, музика са свих страна, мирис роштиља и печења који изазива радовање... Па и шатори, да човек, ошамућен шаренилом, предахне... Штошта ће и ове године бити разлог да четири дана Смедерево, од Трга до Тврђаве и Дунава, наликује кошници.

Шта ће ко памтити, знаће се после, а шта је Милорад Поповић, смедеревски фотограф, као успомене у бојама сачувао... Ево!

Бода лав, шумски цар, с децом играо гармар...

М.П.

Гумац Жика Миленковић на свечаности отварања обновљене „Смедеревске јесени“ 1988. године

Већ годинама атракција Јесени – циновски грозд „Фотио Дунава“ и вишезови брајсјева „Свидор“

Кад се грозђе овако муља, ко после вино може да одоли

Мало сунца, мало кише, ал народа јонајвише...

Фотографије из приватне колекције г. Милорада Појовића

Поздрав из Париза (друга прича)

Нису само приче о Смедереву ђема причама у Мајазину, али су увек – Смедеревци. А има нас. И у белом свету одакле ће нам, обећавају, ситизајти „разгледнице“ ђојуи ове... Послала нам је Славица Павић, а у овоме ишћо је најисала неко ће, знамо ићо, ирејознајти своју друјарицу из дејћинствва којој се ићрај некако замејћнуо... Ово је настјавак ириче из ирошћој броја коју смо завршили реченицом: „Дакле, у Паризу сће и... иризнајћте да је дивно.“

А сада – на ноге! Или, тачније речено – на бицикл! Идемо да направимо круг око језера, па ћемо из шуме изаћи на његовом супротном крају, тачно на Port de La Muette. Наравно, с разлогом. Баците поглед на лево и видећете споменик српским краљевима – Краљу Петру, од миља у народу званом Чика Петра, и младом регенту Александру. Настављамо одатле кроз авенију Henri Martin, где можете видети зграду општине 16. арондисмана, и даље низ авенију Geroges Mandel, а поред чувеног лицеја Janson de Sailly, како бисмо избили право на трг Трокадеро (Trocadéro). Са његовог платоа моћи ћете коначно да се дивите Ајфеловом торњу – тој нестварно лепој грађевини која елегантна и витка, попут какве париске даме умотане у своју челично-чипкасту конструкцију, поносно доминира Марсовим пољима. Тек сада, зар не, схватате да сте стварно у Паризу.

Оставићемо сада ту, на пункту Велиб-а, ваш бицикл (видите како је то угодно смишљено), а ја ћу мој бицикл привезати уз неку од ограда. И док чекамо да се укрцамо на Bateaubus (Батобус), једну од речних линија које крстаре Сеном носећи на себи неуморно свој неисцрпни туристички терет, скренућу вам пажњу на ону зграду на супротној страни реке што личи на какву мини тврђаву. То је Hôtel la Trémoille, у коме се налази резиденција српског амбасадора у Паризу. Још један делић Србије, баш ту, подно са-

мог Ајфеловог торња. Али, вратимо се нашем речном крстарењу. Ако желите луксузнији провод, можемо се укрцати на Bateaux Mouches (Бато Муш), где ћемо уз музику, вечеру и пробрана вина, крстарити испод величанствених мостова Париза. Ипак, тек колико да вас подсетим, у Паризу се понекад чак и ваздух плаћа. Можда нам зато неће сметати да Сеном прокрстаримо, заједно са већином туриста, на Батобусу.

Вратићемо се тако до Ајфеловог торња, баш у сумрак, тачно у пун сат, када ће торањ засветлети искричавим светлима, што ће, по обичају, измамити одушевљени, колективни уздах са платоа Трокадера. Заиста чаробно. Зар не?

Али, време је већ да кренемо, ако не желите да закасните на авион. Истина да је на периферику (делу ауто-пута, који попут прстена опасује Париз одељујући га тако од периферије) обично мања гужва увече, али никада нема гаранције да на њему нећете остати блокирани, понекад чак и сатима.

На сву срећу, и као вама у част, вечерас чак и саобраћај функционише савршено. Ето нас тако, за нешто више од пола сата, на Charles de Gaulle аеродрому. Нека вас не забрине ако пре узлетања рулате пистом и читавих 20 минута. Не ради се ни о каквом проблему. Једноставно, аеродром је ОГРОМАН! У сваком случају, не пропустите да баците поглед на њега када узлетите. Схватићете тада да је чак и он једна врста атракције која овај град чини тако непоновљиво лепим и чаробним.

Е, па, време је да се поздравимо. Надам се да вам је било лепо и да сте се накупили лепих утисака који ће се тек накнадно изаткати у вашој души чинећи да почнете несвесно да се осмехујете када се досетите овог дана који сте заједно са мном провели у Паризу.

Понесите са собом још поздраве Дунаву од Сене, смедеревској Тврђави и виноградима од Булоњске шуме.

А сада се лепо сместите у авион. Тек када седнете схватићете колико сте заправо уморни. И пре него склопите очи како бисте премотали овај дан у мислима, не заборавите да за успомену понесете са собом комад атлански плавог париског неба.

Хвала вам што сте провели овај дан са мном, у Паризу и, видимо се следећи пут, ко зна, можда на неком сасвим новом месту о коме тренутно и не сањамо.

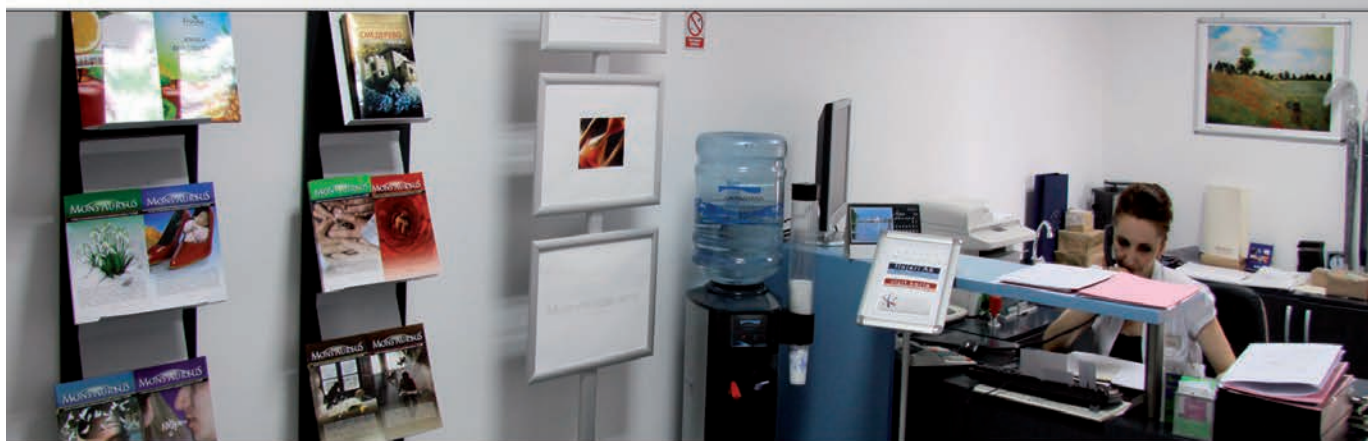
До тада, желим вам све најбоље. Хвала вам још једном и живели!

Ваша Славица

Славица Павић тренутно живи у Паризу, као пратилац свога мужа у његовој успешној, дипломатској каријери. Већ дуги низ година, главно занимање јој је – чувар породичног огњишта, тј. да са радом и љубављу брине о деци и породици. Бави се и неким споредним активностима, а једна од омиљених јој је – писање. Доказ за то је и њен прво-објављени роман – Трагајући за собом, као и низ већ написаних рукописа, а за које се нада да ће попут њеног првенца, имати срећу да угледају светлост дана, те да их подели с многобројном, читалачком публиком.

У изради фотографија помогли су јој њена драга пријатељица, сликарка Татјана Дабић, и радник Српског Културног Центра Владимир Маринковић, због чега им се посебно захваљује.

KVALITET

NEWPRESS može da pruži pravo rešenje za čak i najsloženije štampane projekte. Mi pružamo visoki kvalitet štamparskih usluga, uporedo sa potvrđenim profesionalizmom stručnjaka u svom domenu.

EFIKASNOST

NEWPRESS je specijalizovana štamparija za izradu visokokvalitetnih kolonih brošura, kataloga, knjiga, časopisa, kalendara i dr. publikacija. Mi pratimo kompletan proces štampe sa velikom pažnjom i angažovanjem, od koncepta do kreiranja dizajn-modela publikacije, od štampanog probnog otiska do kolorne štampe, od kompletne dorade i pakovanja do isporuke štampanog materijala do svojih klijenata.

EKONOMIČNOST

Zahvaljujući našoj fleksibilnoj i efikasnoj strukturi rada, kao i mogućnosti pružanja svih usluga i kompletnog procesa proizvodnje na jednom mestu, mi možemo u potpunosti da se posvetimo zahtevima naših klijenata i pružimo najpovoljniji odnos cene i kvaliteta. Sve što radimo je podređeno pružanju najboljih usluga sa najnižim mogućim cenama.

Preciznost je naša briga!

IZDAVAČKA DELATNOST

Kompanija NEWPRESS d.o.o. imala je specijalnu čast da bude izdavač najnovije knjige pesama "Smederevo", čuvenog smederevskog književnika Gorana Đorđevića.

Knjiga sedam pesama o Smederevu na sedam jezika (srpski, ruski, engleski, nemački, francuski, italijanski i kineski), sa sedam crteža ovog slavnog grada, delima poznatog slikara Milutina Dedića, svojom inspirativnošću, sadržajem i nesumnjivom grafičkom lepotom (delo profesora Gorana Filipovića) pobudila je značajnu pažnju na promocijama u Francuskoj, Rusiji, Britaniji, Turskoj...

Kompanija Newpress je i ekskluzivni prodajni distributer ove knjige. Možete je poručiti telefonom (026/642-910), mailom (info@newpress.co.rs) ili direktno na prijemnici štamparije svakog radnog dana od 8⁰⁰ do 16⁰⁰ časova.

1.
*Ovo je grad
sa živim otiscima
mojih predaka
u kamenu
Mesto gde se sažimaju
reke i vetrovi.*

*Severna rajska kapija
Gornje teme trougla
s okom u težištu*

*Ovo je grad
u samom sažetku
isteklog mora
iznad šest
nestalih gradova
na pešćanim bregovima.*

Др Декси

У, пу дубру дун... Пу, гду сту ву...? Неме се веделе два-тре месеце... Биш сим си зибрицио ди вим си нији ниш дисили... А?

Кеке не реземете ште пешем...?

А, пардон, пардон... Ја се дружим оног Вуковог правила: „Пиши као што говориш, читај како је написано!“, па сам се збунио... Пишем како говорим, али је, ето, испало шашаво, јер шашаво и говорим. У ствари, радим моју специјалну **Смешљиву гимнастику**... То морате и ви да примењујете, много је корисна. Додуше, обично ме гледају као да сам мало шлб без п, али ја на то не обраћам пажњу. Овако: свакога дана одвојите мало времена за Смешљиву гимнастику – једну ујутро, једну у подне, и једну пре спавања. Можда ће вам неко рећи да је то обично кревељење, али није него само личи. Неко ће рећи да је то просто бекелење, али није ни то него само личи... Овако: наместите уста и цео један минут говорите тако да све самогласнике замените само једним. На пример, реченицу: „Молим да ме разумете, ја сам једно фино дете“, на У ћете рећи овако: „Мулум ду му рузумуту, ју сум јудну фуну дуту“. На Е ће гласити: „Мелем де ме раземете, је сем једне фене дете“, а на И овако: „Милим ди ми ризимити, ји сим јидни фини дити“. Остаје нам још на А: „Малам да ма разамата, ја сам јадна фана дата“, и на О: „Молом до мо розомото, јо сом јодно фоно дото“. На крају све завршите на Р јер је и оно понекад самогласник: „Мрлрм др мр ррзр-мртр, јр срм јрднр фрнр дтрт“!

Знате ли због чега је ово важно? Због Николе... Мислим, важно је сваком човеку, деци посебно, важно је и једној финој госпођи која ради у пошти, али ми је један Никола обратио пажњу на проблем заборавањег осмехивања.

Пише он мени овако: „**Поштовани докторе! Приметио сам да се око мене врзмају све сами неки намрштени и озбиљни људи. Нико никако да се насмеје некако. Мртвицијати озбиљни. Шта се са њима десило? Да то није нека епидемија? Где има да се прими вакцина против намрштености, био бих вољан да ме боцну само да могу да се осмехујем јер ми се може десити да и ја постанем тако озбиљан, а онда сам пропао! Начисто! Ако ми наиће симпатија, и ја јој се не осмехнем, биће права катастрофа. ЕМ што могу изгубити љубав свог живота, ем ми у школи могу смислити надимак Мршта, или нешто још грђе... Докторе, ја сам стварно забринут. Ако Ви не можете да ми помогнете, не знам шта да радим. Унапред захвалан, Никола са Пазовца!**“

И, да знате да је Никола у праву. Човек ми је отворио очи. Стварно! Ево, сад као да видим све оне намргођене, намрштене, озбиљне и преозбиљне између којих ули-

цом пролазим као да се скијам, све у цикл-цак, да се не сударим са неким.

И да је само то, ни по јада, али... Знате ли шта ми је један намрштено рекао? Каже: „А зашто се ти, тако матор, смејеш као луд на брашно? Шта је смешно?“

Збунио ме је!

Прво нисам одмах могао да се сетим шта да му одговорим, а после сам се сетио али је он већ одматрио негде заљубљен у своју намрштеност.

Шта је смешно?

Смешно је, на пример, када неки пекинезер, онолицни, лаје на неког шарпланинца, оноликог! Зар није?

Смешно је кад неко закасни у школу јер се успавао – поподне!

Смешно је кад изводимо бесне глисте и још неке шашаве ствари, када се играмо...

Па, не смеје се човек само зато што је нешто смешно, већ и кад му је нека млина. Када сретнете неког драгог, насмешите му се, је л да...? Када добијете неки поклон, насмешите се такође...! Када гледате неки страхан цртаћ, па када победи ваш јунак, насмешите се јер је добро опет победило зло...!

Смешан је виц! Виц је смешан, ето!

Ево, на пример, овај:

ПРВИ СМЕШАН ВИЦ: Знате ли зашто жирафа има дугачак врат? Да не осети како јој смрде ноге!

Ако ово није смешно, ја не знам шта је! Или, ово:

ДРУГИ СМЕШАН ВИЦ: Сударе се бициклиста и аутобус, и онда бициклиста уђе у аутобус и упита: „Има ли повређених?“

Смешно, па јел' да? Знам још један виц:

ТРЕЋИ СМЕШАН ВИЦ: На крају школске године каже тата Перици: „Дај ми ђачку књижицу“, а Перица му одговори: „Не могу, дао сам Милану да мало плаши своје родитеље!“

Ето, и Перица је смешан јер о њему има највише вицева. Знам још један:

ЈОШ ЈЕДАН СМЕШАН ВИЦ О ПЕРИЦИ: На часу српског језика учитељица каже Перици: „Када кажем: *Била сам лепа* – то је прошло време. А када кажем: *Лепа сам* – шта је то?“ Перица се почеша по глави и рече: „Па, шала, учитељице!“

Ја када сам чуо ове вицеве, ја сам се пола сата кидао од смеха. А када сам их испричао једној озбиљној госпођи у пошти, само ме је онако озбиљно погледала и – ништа... Мислио сам да ће се насмејати бар малчице, али она – ништа! Рекох: „Госпођо, зар вам ово није смешно?“, а она ми одговори: „Јесте, докторе, да сам нешто млађа кидала бих се од смеха пола сата, али сада не могу.“ Онда се мало придигла до оног отвора на шалтеру, осврнула се лево-десно, и прошапутала ми: „Срамота ме је, али вама могу рећи у поверењу – ја сам заборавила да се смејем! Да могу бар да се осмехнем, али сам чак и то заборавила. Покушам ја да развучем уста од ува до ува, али тада изгледам као да ме нешто боли, а не као да ми је нешто сме-

otvoreno

Dr Dexy

шно... И одустала сам, ето... А вицеви су вам смешни...! Следећи...!“

И после неколико дана ми је дошао онај Никола, и онда сам ја решио да измислим моју Смешљиву гимнастику.

И да знате да делује!

Помаже! Ено, она фина госпођа у пошти, после само недељу дана вежбања почела је да се осмехује тако срдечно да сада сви желе да дођу баш на њен шалтер. А и она се подмладила некако... И пролепшала...

Смех је важан и деци и одраслима, свима... Смејте се кад год можете, а гимнастику – ујутро, у подне и пре спавања...

И, ево вам још један виц за крај:

СМЕШАН ВИЦ ЗА КРАЈ: Каже тата Перици: „Кад год те погледам, ти не учиш него гледаш у мене. Шта то значи?“ А Перица му одговори: „Па, то значи да и ти стално гледаш у мене!“

Другари, ако имате неки проблем, слободно ми пишите, у следећем броју Магазина добијате одговор, часна реч! Моја адреса је: **Доктор Декси, Улица Лукијана Мушицког број 131, Смедерево 1300**, а можете ми проблем послати и по голуби писмоноши, или на мејл info@newpress.co.rs само напишите да је за мене. Тааааа-ко...! Завршавам! Готово...! Журим...! Добио сам неке нове вицеве... Хи, хи, хи... Унапред су ми смешни...

Ваш докџор Декси

Креативни неред

Пише: Слободанка Радосављевић

Игра је посебан облик учења

Вашем детету доносе играчке на поклон. Редовно му их и ви купујете. Често добија разне играчке од деке и баке. Дечја соба је пуна играчака и ви просто не знате шта ћете са њима. Непрестано је дечја соба у неред! Како да помогнете детету и себи, а да будете задовољни?

Склоните вишак играчака

Дете које има одједном много играчака на располагању, испољава агресивност, баца их, ломи, шутира – не могу одједном све да буду интересантне. У договору са дететом, склоните бар половину играчака у подрум, на таван, у ормар, на месец дана. После тог периода извршите замену играчака. **Да би играчке биле уредно поспремљене, морате да створите детету услове за то.** Тек потом можете да поставите захтев за редом у соби.

Поспремање играчака

Припремите детету неколико картонских или дрвених кутија у које може да скупља играчке. Ослободите фиоку или део ормара, направите заједно кутију која може да се стави под кревет. Када прилагодимо услове игре детету, онда можемо да захтевамо да редовно, на одређено место поспрема играчке на крају игре. Не заборавите: **ред који одговара старијима, децу спутава у спонтаној игри која му је неопходна као начин учења, да би сазнавало, истраживало, манипулисало и одрастало.**

Дете уме да прави ред

Од малена навикавајте дете да, у почетку са вама, сакупља играчке и своје ствари да оставља на за то одређено место. **Никада то не чините сами да бисте брже завршили.** Обавезно укључујте дете у стварање реда јер ће само тако постати организовано и уредно. Ако је дете мање то ћете радити заједно, а временом ћете препустити сређивање собе самом детету. Изненадићете се како ће то спретно да уради и ако га после тога похвалите, задовољство ће бити обострано.

Класификација играчака и ствари

На почетку одрастања, када заједно поспремате ствари и играчке, водите рачуна о класификацији. **Свака ствар има своје место,** па тако и играчке: аутомобилчићи, камиони, формуле и сл. у једну кутију; конструктивни материјал у другу; сликовнице на полицу... Иста правила важе и за гардеробу. Кутије и фиоке не смеју да буду претрпани јер ће спутавати дете

Слободан Стојановић

да их несметано користи. Најадекватнија амбалажа за одлагање играчака су велике, провидне пластичне кутије јер омогућавају детету да одмах види где се шта налази. У ту сврху могу да послуже обичне картонске кутије које ћете заједно облепити украсним папиром и ставити одређени сличицу као знак распознавања.

Хигијена играчака

Дете ће уживати ако му дозволите да „купа“ своје играчке. Лети то може да ради напољу, а зими у купатилу. Учите дете да пере играчке у раствору шампона. После прања, играчке морају да се добро исперу у чистој води. Оваквим поступцима помоћићете детету да створи хигијенске навике; **како дете треба да се купа, тако**

треба и играчка! Када су играчке чисте и свака буде на свом месту и дечја соба ће бити уредна. Само да не претеримо у захтевима. Играчка је да се дете њоме игра, а не да стоји запакована у ормару. На крају дана поставите захтев за сређивањем.

Креативни неред

Док се игра, дете ствара креативни неред! **Оно има право и потребу да буде оно што јесте – дете!** Активности детета се испољавају у игри. Кроз њу, дете своје искуство претвара у нешто замишљено. Стварањем услова за игру, стварате услове за квалитетан живот! Зато допустите детету да ужива у креативном неред!

**POLIKLINIKA
„VUJOVIĆ“**

**UHO – GRLO – NOS dr A. Vujović
ORTOPEDIJA dr Z. Vujović
FIZIJARIJA dr Đ. Stanković
NOVO U POLIKLINICI: AKUPUNKTURA**

NA NOVOJ LOKACIJI KOD BIROA ZA ZAPOSŁJAVANJE

**Smederevo, Vojvode Glavaša 5
tel: 026/613-010, 064/123-28-12, 064/13-93-653
www.poliklinika-vujovic.co.rs**

Јабука – симбол љубави и залога(ј) младости

Јабука је један од најстаријих и најкомплекснијих симбола свих времена. Означава њлодноси, сласи, љубав, радоси, знање, мудроси, обожење и раскош, али истио тако ѡревару и ѡрех. Јабука је била забрањен ѡлод Злаиној доба; као окруила, ѡредсиавља целину и јединсиво. Као ѡлод Дрвѡта знања остиала је забележена у Књижи ѡосићања. Јабука симболизује бесмртиноси као ѡлод из хесиеридских врѡва.

Пише: Верица Алексић

Имит о Ериди уводи појам јабуке као средство раздора. Дати некоме јабуку у народној поезији је значило признање у љубави, а цвет јабуке се често користи као украс за невесте. Келти посебно сматрају имету која расте на јабуци и беру је златним српићем, очекујући од ње чуда исцељења. Код Кинеза јабука означава мир и сагласност. У хришћанској традицији има амбивалентно значење: с једне стране означава зло (малум) и плод је који је довео до пада у грех, а са друге стране, када се приказује са Христом или Богородицом указује на новог Адама и спасење. Мајмун са насликаном јабуком у устима увек симболизује пад у грех, док је код Римљана јабука била посвећена Венери, богињи љубави. Јабука Диониса је била дуња. Јабуково дрво је добро посадити, јер увек симболизује здравље и бесмртност.

Једна јабука на дан...

... вели позната енглеска пословицапа је доктор сувишан, или – па доктор неће у твој стан! Додуше, Черчил је на ово друго духовито одговарао: „Наравно, нарочито ако га њоме не промашиш!“, али, шалу на страну – сви знају да је то једна од најздравијих воћки. У старим обичајима многих народа јабука је најбоља понуда болеснику, она је воћка која враћа у живот... Све то важи и данас, али само уколико су ти тако лековити плодови биолошки исправно узгојени. Иначе, све почиње да личи на позанту бајку о Снежани и перфидној превари са јабуком лепог изгледа и опасног састава.

Воћка вечне младости

Од скуване јабучне пулпе и девет пута опране свињске масти правиле су се прве креме за негу коже, које су по јабуци (pomme) и називане помаде.

Сува јабука је једна од најбољих основа за чајеве које треба пити током зиме и раног пролећа, да организам не би остао без залихе витамина и минерала. Нарав-

но, најбоље је да се у те сврхе употреби дивља јабука.

Од свих врста воћа, у народној медицини народа Италије или Велике Британије, јабука је најцењенија. Медицинари тврде да се болести срца и крвних судова могу избећи све до дубоке старости ако се сваког дана поједе бар једна до две јабуке.

Јабуку воле и деца и одрасли – због њеног пријатног мириса и укуса, велике хранљиве вредности и богатог садржаја витамина и минералних материја.

Плод овог воћа садржи око 12 процената угљених хидрата, углавном глукозе и фруктозе које организам лако и потпуно користи и тако добија потребну енергију. У њој је и око 85% воде, па је препоручљива у исхрани оних којима маст треба ограничити на најмању меру. Беланчевина и масти у јабуци има врло мало, по 0,3%, па је сјајан помоћник у борби за витку линију.

У 100 грама јабука...

... у просеку има око 400mg минералних материја. Највише има калијума – 137mg, који је неопходан за нормалан раст и развој. Калијум је најпотребнији деци али је неопходан и одраслима, поготову особама које пију лекове за дијализу, односно за снижавање крвног притиска. Од осталих минералних састојака у 100gr јабука је и 11mg фосфора, 5mg сумпора, 4mg калцијума, 2,8mg магнезијума, 1,8mg натријума, 1,1mg силицијума, као и гвожђе, манган, флуор, јод, кобалт и цинк.

Јабука има највише витамина С – 12mg, а затим каротена – 0,06mg, витамин Е – 0,72mg, В1 и В2 – по 0,03mg, нијацина – 0,15mg, пантотенске киселине – 10mg, витамина В6 – 0,05mg, биотина – 1mg, фолне киселине – 0,9mg.

Јабуке садрже и доста воћних киселина, јабучне и лимунске, које им дају освежавајући укус а значајне су за успостављање нормалне киселости у органима за варење. Воћне киселине повољно утичу на лучење желудачних сокова; најбоље је јести јабуке између оброка.

За разлику од других врста воћа...

... јабуке се лако чувају, подносе дуго-рочно складиштење и зато се свеже могу јести током целе године. С обзиром да свежа јабука држи доста пектина, који у организму упија воду и отровне продукте у цревима, треба често јести ово воће. Нутриционисти препоручују такозвани јабучни дан када се једу само јабуке и пије јабуков сок, чиме се одстрањује „шлака“ која се нагомилала у организму под утицајем намирница животињског порекла. Организам на овај начин ништа не губи, јер јабука, са око 600 калорија, даје потребну дневну енергију и освежава организам од ћелијског нивоа до тена. Пектин добро делује на слузницу црева, а са другим састојцима јабука је благо и нешкодљиво средство за регулисање столице, посебно код деце. Особе које пате од синдрома лењих црева треба да једу куване, а оне које пате од пролива – печене јабуке. Јабуке су лековите и због целулозних влакана и неких

других материја које утичу на лакше пражњење црева, које је ослабљено услед недовољне физичке активности, нарочито код старијих особа.

Већ две јабуке дневно снижавају ниво холестерола у крви и смањују ризик од атеросклерозе и инфаркта – тврде стручњаци за болести срца, који саветују да без јабуке не прође ни један оброк. Јабуке су врло важне и за здравље зуба. Сировом јабуком зуби се чисте, десни масирају, а делови јабучне пулпе омогућује чишћење и оних углова који нису доступни обичној четкици.

Истраживања су показала да је јабука изврсно средство за правилан рад срца, па се и из тог разлога препоручује да без јабуке не прође ни један дан.

Уситњена пулпа јабуке може се користити и за повећање апетита код одојчади којима је досадила једнолична исхрана. Сок од јабуке је освежавајућ и врло здрав напитек, док ће љубитељи добре капљице на то додати да је...

Калвадос – душа јабуке

Многа пића и други производи дугују свој настанак јабуци, почев од јабукове ракије – јабуковаче, па до сада већ познатог јабуковог сирћета, које је драгоцене јер организму обезбеђује калијум.

А пиће које је врло популарно у Европи, а за које ми као да не знамо (штета, јер би могао постати и наш бренд!) је калвадос, јабучни дестилат.

Француски агроном Сир де Губервил сматра се „проналазачем“ калвадоса, јер је у својим дневницима оставио подробне записе о томе како се јабуково вино дестилацијом претвара у ракију. Напитек је добио назив захваљујући шпанском краљу Филипу II, освајачу чији се брод Ел Калвадор разбио о обалу места у француској које је поводом тога названо Калвадос. По њему је добила име цела провинција, а по њој, касније, и напитек.

И дан данас се калвадос прави на исти начин као и некада. Јабуке се перу и стављају под пресу, од добијене масе се добија екстракт, који ферментира неколико месеци, затим се додаје шећер, који се

претвара у алкохол. Тако се добија јабуково вино, које се поново дестилује. Вински алкохол се извлачи, одводи у бакарни казан, а одатле се концентрисани алкохол спроводи кроз специјалне судове и хлади се.

Од 6 килограма јабука добија се 5 литара јабуковог вина, а од ове количине се добија око 1 литар калвадоса. За најбољи калвадос треба помешати више од 50 сорти јабука које се беру од ране јесени, док су још незреле. Убрани плодови се остављају да зре на отвореном. Напитек мора да одлежи на тамном месту, на одређеној температури. Од највећег значаја за непоновљиви укус калвадоса је држање пића у храстовим бачвама, где стоји углавном око 5 година. Добри произвођачи калвадоса не користе два пута исту бурад. Интеракција која се одвија између племенитог пића и дрвета исцрпи га у једној фази, али квалитет не нестаје – остаје преточен у арому калвадоса.

Да ли сте знали?

- Јабука спада у породицу ружа;
- Свеже јабуке пливају јер 25 одсто њиховог волумена чини ваздух;
- Верује се да су расле још у неолиту. У камено доба наши преци су их чували нарезане на кришке и сушене на сунцу;
- Човек их је скупљао и чуввао још пре 5000 година, а верује се да су пореклом из југозападне Азије, негде са обронака Хималаја. Спомињу се и на цртежима старих цивилизација, а у Римском царству било је познато 36 сорти јабука;
- Старо веровање каже да јабуку треба даровати својој вољеној особи, и то на тај начин што ћете је поделити на две једнаке половине – за себе и њу, то јест њега;
- Највећа икад убрана јабука тежила је 1.416 грама, ушла је у Гинисову књигу рекорда, а убрана је у држави Мичиген;
- Од 100 килограма јабука могуће је добити 55 -75 литара сока;
- Помологија је наука која се бави проучавањем узгоја јабука;
- Јабука се још увек углавном бере ручно;
- Идеално је средство за чишћење сребрине. Од јабука се направи кашица, њоме се истрља сребрнина, остави сат времена да делује, испере и осуши;
- У врећу кромпира ставља се једна јабука како би се спречило његово клијање током чувања;
- Јабуку можете оставити и у кутији с домаћим кексом како би остали свежи, меки и влажни; На исти начин и љубитељи дувана који пуше на лулу или сами могају цигарете чувају резан дуван.

Јачина овог пића је од 30 до 50 гради. Калвадос се пије чист, без воде, пре јела, или као састојак коктела који подстичу варење и циркулацију (не заборавите на умереност!). Онима који би да испробају и овај ужитак предлагемо да пробају коктел Њутнова јабука за који вам је потребна половина колута поморанџе и по 20ml калвадоса, сока наранџе, сока лимуна или лимете и јаворовог сирупа. Све ово заједно са ледом снажно протрести у шејкеру и процедити у чашу за коктел. Пола кришке наранџе разрежите до пола и задените за ивицу чаше. И уживајте!

Напомена – упозорење: коришћење овог, као и других биододатака не може и не сме да замени класичну медицинску терапију, а о коришћењу и примени се обавезно претходно консултујте са својим лекаром – стручњаком за одређену област. Самолечење, без лекарске контроле, може нашкодити вашем здрављу!

I.T.G.d.o.o.

Smederevo, Izletnička 6/3

Tel.: 026/228-723, Fax: 228-722

itgdoo@sezampro.rs

ALTO D.O.O. AUTO DELOVI

UL. SRPSKIH SOVJETA 3
11300 SMEDEREVO
Tel.: 026/ 617 539; 617 833

У знању пронаћи радост и лепоту

„Смедерево и Београд су као две реке које паралелно тече и које тек заједно за мене значе радост и хармонију. Волим оба ова града, имам дивних усјомена, али још увек рејко размишљам о усјоменама. Тачно је, међутим, да ипко сам сјарија ко ми Смедерево све више значи.“

Настава, наука и лечење

Ви сте професор београдског Медицинског факултета. Пошто се бавите науком, да ли се у свом раду срећете са пацијентима, учествујете у њиховом лечењу... Опишите нам шта тачно радите?

Радим у звању ванредног професора на Институту за медицинску физиологију Медицинског факултета београдског Универзитета. На овом Институту постоје три облика делатности: наставна, научна и здравствена делатност.

У оквиру наставне делатности учествујем у основној настави (предавања, семинари, изборна настава и испити на другој години студија). У оквиру последипломске наставе предавања држим за лекаре на специјализацији и субспецијализацији из области: кардиологије, кардиохирургије, нефрологије, трансфузиологије, хумане репродукције и исхране. Учествојем у више различитих постдипломских академских студија и у реформисаним докторским студијама. Предајем у Националној школи за неуроангиологију. Такође, учествујем у настави на енглеском језику. Предавања држим и у Црној Гори, Фочи и Сарајеву.

У оквиру научне делатности учествујем у истраживањима које финансира Министарство науке и технолошког развоја. Пројекти (за период 2006-2010) односе се на испитивања утицаја стреса на репродуктивну функцију; рану дијагнозу и превенцију атеросклерозе; биокompatibilност вештачког депоа инсулина и, четврто, биокompatibilност нових материјала који би требало да

буду ефикаснији у попуњавању коштаних дефеката у односу на већ постојећу замену за кост (ЕУРЕКА пројекат). Из ових истраживања произашле су две докторске дисертације чији сам ментор, а које су успешно одбрањене на београдском Универзитету током јануара и априла 2009. године.

У оквиру здравствене делатности тренутно приводим крају своју другу специјализацију, а то је специјализација из Клиничке физиологије. Ту сам у контакту са пацијентима и колегама који су укључени у непосредно лечење пацијената.

Знање

Пошто имате педагошког искуства, какве су ове данашње генерације студената? Од њиховог знања зависиће наше здравље.

Данашње генерације студената медицине преоптерећене су великим бројем обавеза које им је реформа наставе наметнула. У току реформе наставе, на већини предмета наставни програми нису смањени већ само за краће време студенти треба да усвоје већу количину чињеница и да положе већи број тестова и колоквијума. Напорним радом већина студената успева да до краја семестра испуни све обавезе и успешно положи завршни испит. Потпуно верујем у њихово знање и у наше добро здравље у будућности.

Управо због тога што је знање, а посебно знање у области медицине нешто што треба неговати и на чему треба систематично радити, решила сам да све своје уџбенике и бројне друге књиге поклоним ученицима једне основне школе. Ова донација треба да, од малих ногу заинтересује ученике за медицину. Моја порука основцима биће „... са жељом да и ви у знању нађете радост и лепоту!“

Смедерево и Београд

Ви сте Смедеревка. Основу и средњу школу, тачније Гимназију, завршили сте овде. И сада често долазите у родни град. Које усомене носите из Смедерева?

Смедерево и Београд су као две реке које паралелно теку и које тек заједно за мене значе радост и хармонију. Волим оба ова

Са сјуденјима медицине, будућим лекарима, на завршној вежби из физиологије 2005. г.

града, имам дивних успомена, али још увек ретко размишљао о успоменама. Тачно је, међутим, да што сам старија то ми Смедерево све више значи. Када сам пре десет година, (1999. године), као стипендиста немачке Владе кренула у Немачку, себе сам доживљавала и представљала као космополиту, грађанина света. Одбијала сам да будем „локал патриота“. А онда сам од немачког колеге видела са колико љубави и поноса он, у само мало своје земље, у само једној саксији (!) гаји парадајз на својој тераси. Размишљала сам: „А ја не бринем о цвећу и воћу које код мене расте“. Након тога из Немачке сам се вратила са јаким осећајем припадања локалној средини и са потребом да о Смедереву и Смедеревцима бринем и помажем када год могу. Од тада знам да осећај припадања локалној средини не искључује прихватање система универзалних вредности.

Наука

Учествујете у многим међународним пројектима. Према мишљењу појединих Ваших колега Американци највише улажу у науку. Каква су Ваша искуства и где сте све били?

Прелепо је бавити се науком. То је права привилегија, али ту привилегију имају само они који живе у богатим земљама. Била сам у Швајцарској и Немачкој. Колеге из Немачке, након наше дугогодишње сарадње, у току 2007. године написале су предлог пројекта за наше наредно истраживање. Пројекат је требало да се бави најнапреднијим истраживањима у области медицине (енгл. frontier research). Предвиђено је било да ја будем један од одговорних истраживача, а да при томе велики новац за куповину најсавременије опреме, у циљу реализације ових истраживања, добије Институт који би био домаћин пројекта – Институт за физиологију срца и крвних судова, Диселдорф, Немачка. По општеважећим правилима за овакву врсту међународних пројеката (FP7), након три године напорног рада, ви, који сте и пре доласка у Немачку били знатно лошије снабдевени опремом и техником, вратили бисте се у празну лабораторију. Мој једини мотив да учествујем у овом пројекту био је да обезбедим опрему за рад наше лабораторије у Београду. Мада се на нашим радним састанцима у Немачкој често могла чути реченица: „Наука је изнад политике“, стекла сам утисак да, у међународним пројектима, Европска комисија систематично усмерава и улаже велики новац само у земље чланице ЕУ, и да се на тај начин њихова лидерска функција у науци даље јача и одржава. Ми смо ту веома радо виђени сарадници, али без могућности добијања средстава за развијање науке у нашој средини.

Улагање у науку

Када направите поређење са другима, колико наша земља улаже у науку, а посебно у медицинску?

Наша земља издваја 0,3 посто из буџета за целокупну науку у Србију, а то је отприлике 100 милиона евра. За основна истраживања улаже се око 47 милиона евра. Од тога за медицину издваја се 9 процената а то је 4,23 милиона евра годишње. Министарство науке и технолошког развоја труди се да повећа ефикасност истраживачког рада у Србији. Тако је, поред осталог у нашем Министарству отворена саветодавна канцеларија за едукацију у области академских вештина, које су неопходне за успешно функционисање у овој области.

Професор

За напредовање у каријери универзитетског професора, морате да објављујете радове у стручним часописима, да учествујете на међународним конгресима и скуповима. Успевате ли све да постигнете?

За напредовање у каријери универзитетског професора, морају се испуњавати услови прописани Законом и Статутом, а у одређеним случајевима и услови које доноси Сенат Универзитета. Најважнији елементи за вредновање приликом избора универзитетског професора јесу: научно-стручна компетентност и рад на унапређењу наставе. Постоје објективни критеријуми о нумеричком изражавању научне компетентности, а који су формиран на основу квалитета међународних и домаћих часописа у којима објављујете. Очекује се да објављујете резултате својих истражива-

Савет за сва наредна лета

Да би се смањило ризик од настанка топлотног стреса, физиолошки је оправдано понашање којим се смањује стварање топлоте у телу и повећава одавање топлоте из тела. Због тога, током топлех летњих дана саветује се:

Кад год је могуће избегавајте боравак на отвореном простору од 11 до 17 часова;

Смањите физичку активност јер се у току ње у мишићима ствара додатна топлота па је оптерећење организма топлотом још веће;

Користите храну која није богата калоријама, која се лако вари и разлаже, пре свега воће и поврће;

Користите вентилаторе и клима уређаје јер се тако повећава струјање ваздуха и одвођење топлоте са површине тела, а уз помоћ клима уређаја могуће је смањити и влажност ваздуха, па је одавање топлоте знојењем додатно олакшано;

Избегавајте нагле промене температуре ваздуха, пре свега нагле и честе преласке из климатизованих у неклиматизоване просторије;

Због тога што се лети знојењем губи велика количина воде и електролита, корисно је пити већу количину хладних напитака, око два ипо литра течности на дан;

Благодотворно је коришћење хладних купки, као и честа туширања или купања у мору и језеру, јер вода има велики топлотни капацитет па је одавање топлоте са тела на воду веће него на околни ваздух;

Носите одећу од природних материјала и светлих боја, која пропушта зној и омогућава одавање топлоте из тела.

ња у врхунским међународним часописима који су сврстани међу првих 30 процената у одређеној области, и у водећим часописима са рецензијом. Затим, очекује се да имате одређени број саопштења на међународним и домаћим научним скуповима, објављени уџбеник или монографију, одређени недељни број часова у настави као и остварене резултате у својству ментора докторских и магистарских теза. Такође, пожељно је да поседујете значајно струковно, национално или међународно признање, затим да учествујете или руководите међународним и домаћим пројектима, итд, итд. Да, постижем све, јер лепо је радити са младим, паметним студентима, као и бавити се истраживањима. Велика жеља ми је још да обезбедим додатну опрему за нашу лабораторију, и надам се да ће и то временом бити изводљиво.

Сарадња

Један од последњих Ваших међународних пројеката био је у Единбургу. О чему је реч...

Моја сарадња са Универзитетом у Единбургу траје од 2004. године, а ово је тренутно наш други међународни пројекат. Пројекти су у области унапређења наставе, тачније – смањеног коришћења животиња у настави физиологије и фармакологије на универзитетима Балкана и Југоисточне Европе. У оквиру реализације првог заједничког пројекта Медицински факултет Београд организовао је и водио радионицу (енг. workshop) за професоре из свих република бивше Југославије, као и из Турске и Грчке (септембар 2007). Други пројекат, такође ће бити реализован у Београду (7. и 8. октобар 2009), а гости Медицинског факултета овог пута биће професори из Русије, Белорусије, Украјине, Естоније, Литваније, Чешке републике, Мађарске, Пољске, Румуније, Бугарске, Македоније и Турске, као и професор из Единбурга. Велику подршку у реализацији ових пројеката имам од садашњег декана факултета, професора доктора Владимира Бумбаширевића као и од претходног декана факултета, професора доктора Б. Ђуричића. Због свега оног што је урађено на реформи наставе на самом нашем Институту за физиологију, Медицински факултет Београд, поводом прославе Дана Факултета 2006. године доделио је Катедри за физиологију годишњу награду за унапређење наставе.

Универзитет у Београду, јун 2009. г. – Свечана промоција доктора наука. У другом реду њоректор Проф. др Душан Теодоровић (шести с лева) и менијори – Проф. др Звездана Којић седма с лева. У првом реду су њромовисани доктори наука

Лето

Ви сте заједно са колегама учествовали у истраживању: Утицај топлих летњих дана на здравље људи. С обзиром на то да је лето и да су врућине, како то утиче на наше здравље и који су људи сада најугроженији? Шта је показала Ваша студија?

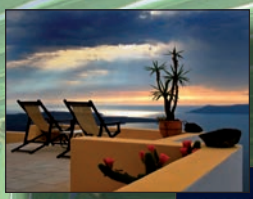
На Институту за заштиту здравља Србије, у јуну 2006. године изложила сам резултате из којих се види да у овим топлим летњим данима најугроженији део популације јесу: бебе, мала деца, старе и болесне особе – посебно особе са оштећеном периферном циркулацијом, артеријском хипертензијом, ангином пекторис, цереброваскуларним болестима, астмом, као и гојазне особе, особе са обољењима коже, која онемогућавају нормалну функцију знојних жлезда и особе са психичким тегобама. Код свих њих смањена је успешност организма у борби против прегрејавања; зато нема одговарајућег физиолошког одговора и адаптације организма на топло. Учесталост појаве осећаја малаксалости, колапса (синкопе), едема, осипа коже, грчева мишића и топлотног удара (најтеже компликације топлотног стреса) јесте већа код овог становништва. Такође, угрожене су особе запослене у пољопривреди и запослени у индустрији због дуготрајне изложености дејству вештачких извора топлоте. Алкохолизам, становање на високим спратовима у зградама, употреба одређених лекова (транквилизера) који делују на централни нервни систем додатно повећава појаву болести и смрти током топлих летњих дана.

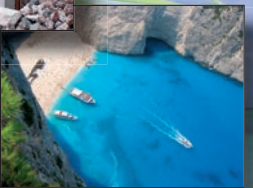
Осим температуре ваздуха на здравље људи утичу и други фактори из атмосфере, на пример влажност ваздуха, ваздушни притисак, облачност, сунчево зрачење, количина падавина, ветар, магла... Утицај временских услова иде чак и даље од утицаја на учесталост умирања и оболевања. Наиме, добро су познате емоционалне реакције – понашање људи, промене расположења, па чак и учесталост рађања под утицајем метеоролошких прилика. Неки механизми путем којих временски услови делују на људски организам разјашњени су и познати, међутим, бројни механизми нису познати и предмет су актуелних истраживања.

Драган Павловић

EURO AGENT plus
travel agency

leto
Grčka
2009.

TC Danubius
Karađorđeva 12, lok. 142
SMEDEREVO – SRBIJA
Tel.: +381 26 642 730
Fax.: +381 26 642 731
E-mail: euroagentplus@sohosistem.net
www.euroagentplus.co.rs

Стевина посна мусака

Ел и теб' врућина, синовац? И ти кукаш на Сунце? Не ваља кад је врућина у август! А кад ће, у јануар? Много се народ размазио. Каже – не ваља време, променило се. Ма немој. З'инат њима Сунце греје и ветар дува. Променили се људи, синовац! Измислили аутомобил па поверовали да су бржи од сата. Измислили авиони па поверовали да су и они птице. Не може то тако. Све има своје место и своје време. Ел знаш ти зашто је измишљено да се пости? Зато што је Црква паметна па зна да је човек ко свака животиња. Пусту краву ел овцу у детелину, има да је' док не експлодира. Дај човеку чварци, сланину и ракију, има да је' и пије док не пропадне. Зато ти је божићни пос' онда кад прођу славе, кркања и пијанке, да се очистиш. Ускршњи ти је да приштедиш 'рану до пролећа јер је зима дугачка. Петровски и Госпојински су ти зато што је лето, а масно на врућину може да убије. А среда и петак су измишљени да сиротиња заборави колка је сиротиња. Тако ја мислим. Све има и своје место и своје време. Човек је некад живео онако како му је време диктирало, знао је да има нека сила против које се не може. Данас? Данас мисли да је он центар света, па би и време да промени, онако како њему одговара. Киша само на њиву да падне, ветар да дуне само кад је врућина, а Сунце да греје само кад му је ладно... Не може. Зато, синовац, немој да ми кукаш на Сунце. Веће је оно и од тебе и од мене, него се владај како време каже. Ракију да попијеш само једну, ујутро, наштину, да простује крв и снага. Вино, исто једну чашу, уз ручак, а пиво једно уз вечеру. Све остало ти је вода. Тако лето оће. Масно избегавај. Парадајз, лука, краставац, паприка... То се је' у лето. И сира, понеко јаје. Да ти кажем как'у сам ја посну мусаку измислио. Спремам је средом, а има и то зашто. Овако: узнеш кромпир једно кило ипо, и три добре главце црног лука, и пола кила парадајза. Лука очистиш, исечеш и пропржиш на зејтин, ал мало да сипаш... Кад пржиш лука, он оће да дави кој има

слаб стомак, а ти га онда мети у ладан зејтин и малкице посоли, поклопи, па мети на слабу ватру, док испусти сок, па после појачај ватру и мешај док пржиш. Од такав лука нема горушица. Кромпир очистиш, исечеш на плоше и онда опереш да му онај његов штирак што више изађе. И парадајз опери са две воде, па узми ђувеч и ређај: ред кромпир, ред лука, ред парадајз исечен и он на плошке, и то посолиш и побибериш. Онда опет исто, и на крај завршиш са кромпир, па и њега посолиш, побибериш и мало попрскаш са зејтин. Онда ђувеч поклопи, мети у ладну рерну и пусти ватру. То да се пече тако једно сат. Онда отклопи, ватру стишај и остави још двајс минута. И то је готово. А знаш што сам реко за среду? Да имаш посно јело, а ако претекне да имаш и мрсно за четвртак, зато оно што остане да не појеш може за ти буде за су-тра. Кажу, кромпир не ваља да се подгреје, није укусан. А ти онда оно полако растреси да се цео ђувеч прекрије, загреј рерну на јако, умутри три јајета са једно кисело млеко, прели мусаку и гурни у рерну да се запече. То ти је сад сасвим ново јело... Можеш и без кисело млеко него само са јаја да прелијеш, ал онда да на-стружеш сира па да запечеш. И то је лепо... Ел си тео за рибу да ме питаш за лето? Кажу да се риба не је' у онај месец који нема Р у име – мај, јун, јул, август – а од септембар до април може. И то је неко паметан измислио, јер риба оће лако да се поквари... Ал ја јем. Знам кака је риба покварена: ако јом очи нису бистре него водњикаве и мутне, то је бајата риба, то немо да јеш. И ако је малко притиснеш са прст па осетиш мекано и она ту остане угњечена, ни то немо да јеш. И кад јој погледаш шкрге ако нису црвене, ни та риба не ваља. А ако није тако, слободно једи, риба ти је здрава. Уз њу можеш да попијеш оно винце, да не пропадне пошто уз посну мусаку не иде.

Борбена и упорна

„Очно одељење у смедеревском Здравственом центру „Свети Лука“ основано је 1963. године и једно је од најстаријих, а основао га је доктор Божидар Милојковић. Од тада се Одељење увећавало и усањивало. Кроз њега је прошао велики број лекара, а моја лична борба била је да се настави опрема како би се на тај начин унапредила хирургија и тако омоћило великом броју наших суљраћана да прољеда и пољрави вид. Иљак, сматрам да је дужности свакој лекара да унапређује службу. Зато сам заљечена тиме што сам добила Светосавску повељу. Изненадила ме је и награда – Најомљенији лекар. Ово признање додељује Здравствени центар „Свети Лука“, а на основу анонимне анкете међу лекарима“.

Овако започиње прича **др Мирјане Јанковић** – докторке Мимице, како ће њени пацијенти најчешће рећи, скромно као да је и њом, као и наградама, изненађена.

Отац као пример

Не треба да подсећам да живимо у тешким временима и свака борба за набавку опреме је напорна. Та борбеност и жеља да унапредим рад Очног одељења остали су ми од мог оца (докто-

А у образложењу за доделу Светосавске повеље написано је:

Доктор Мирјана Јанковић је рођена 1961. године у Београду. Основну и средњу школу завршила је у Смедереву. На Медицинском факултету у Београду дипломирала је 1986. и исте године почела да ради у Здравственом центру у Смедереву, у Општој пракси и Школском диспанзеру.

Специјалистички испит из офталмологије положила је 1998, а наредне године завршава и едукацију из страбологије. Од 1999. године ради као једини специјалиста у Кабинету за ортооптику и плеоптику, где се обавља целокупна страболошка дијагностика код деце и одраслих, као и систематски прегледи деце и спортиста до 16 година, а раде се и вежбе еутископије за слабовиду децу, као и вежбе фузије.

У мају 2003. године постаје шеф Кабинета за ортооптику и плеоптику, а фебруара 2004. начелник Службе за офталмологију. Као начелник остварила је завидне резултате у реорганизацији службе, тако да је поново почео оперативни програм на Очном одељењу, тако да се од 2005. године изводе операције из домена имплантационе хирургије, тачније операције катаракте са уградњом сочива. Исте године основано је Саветовалиште за слабовиде и следе.

Због своје топлине и преданости, др Мирјана Јанковић омиљена је међу децом са којом ради, тако да је анонимном анкетом запослених у Здравственом центру „Свети Лука“ изабрана за најомљенијег доктора 2008. године.

На свечаности уручења Светосавске повеље

ра Миодрага Радосављевића, *прим. Д.П.*) који се читав век борио за што бољу медицину у нашем граду. Он је био велики поборник сталног усавршавања.

Дечја офталмологија

Живот сваког лекара и његова каријера јесу тешки и мукотрпни и траже нова знања. Кабинет за ортооптику и плеоптику у смедеревском Здравственом центру „Свети Лука“ основан је пре скоро тридесет година. Касније је прерастао у већи Одсек за дечју офталмологију. Основала га је професорка Софија Бига. Ту се раде превентива и систематски прегледи деце, а на Одељењу примењујемо имплантациону хирургију. То се ради и у многим другим градовима у Србији.

Неостварена жеља

Постала сам лекар јер ми је жеља одувек била да помажем људима. Маштала сам да будем педијатар, а постала сам дечји офталмолог. У животу не буде увек како се жели. Иначе, последња сам генерација класичне гимназије, која је имала тај квалитет да су после многи њени бивши ђаци стасали да буду носиоци просперитета овог града. Након смедеревске Гимназије, студирала сам Медицински факултет у Београду, а дипломирала 1986. године. Као и већина младих лекара радила сам у скоро свим смедеревским селима и школским амбулантама. Након тога уследила је специјализација из офталмологије и усавршавање из страбологије.

Прекинута традиција

Завршила сам Основну школу „Доктор Јован Цвијић“ у Смедереву. Ту сам упознала и супруга. И моја деца су ишла у ту школу. То је једна породична традиција. Друга породична традиција ипак је прекината. То што је мој отац био лекар и што смо супруг (доктор Добрица Јанковић, *прим. Д.П.*) и ја лекари, није утицало на нашу децу да студирају медицину. Њих двоје отишли су у другом правцу. Кћерка (Александра Сашка Јанковић, *прим. Д.П.*) гради музичку каријеру. Садашње генерације нису спремне да се много труде и не схватају да је у једном тренутку лепо видети резултате свог рада.

То је уједно и моја порука младим генерацијама.

Драган Павловић

Мирослав Лазић, кустос

Изложба у Музеју у Смедереву

„Два репрезента смедеревског виноградарства: Смедеревска виноградарска задруга и Изложбе грожђа и вина“

- 110 година од прве Изложбе грожђа и
- 100 година од оснивања Смедеревске виноградарске задруге

Музеј у Смедереву има посебну част да Вас позове на отварање поменуте изложбе, ауторке Гордане Милетић, кустоса етнолога Музеја у Смедереву. Изложба се приређује у част значајних јубилеја смедеревског виноградарства, а у склопу манифестације „Смедеревска јесен“.

Отварање изложбе је у четвртак 10. септембра у 19 часова у првој сали Музеја у Смедереву, у Омладинској улици бр. 4. Изложба ће бити отворена до 4. октобра 2009. године. Улаз је слободан.

Настанак изложбе и каталога иницирани су чињеницом да се ове године навршава 110 година од приређивања прве Изложбе грожђа и 100 година од оснивања Смедеревске виноградарске задруге и да су Изложбе и Задруга, свака на свој начин, биле изузетно важан сегмент привредног и друштвеног живота града Смедерева до Другог светског рата.

Циљ изложбе и каталога је да се прикаже њихов значај за привредни и друштвени живот града и смедеревског краја у периоду од 1899. до 1940. године, као и њихове специфичности у односу на сродне институције и манифестације тог времена. Изложба је документарног типа – на паноема, посебно креираним за ову прилику, могу се прочитати текстови о најважнијим моментима у раду Смедеревске виноградарске задруге (начин устројства и функционисања, најважнији моменти у развоју Задруге, познати чланови Задруге...). Осим паноеа, у витринама могу се погледати оригинални документи (дипломе, белешке, књиге о раду...) из времена пре Другог светског рата.

Поводом 122. Смедеревске јесени и значајних јубилеја: 110 година од прве Изложбе грожђа и 100 година од оснивања Смедеревске виноградарске задруге Музеј у Смедереву Вас позива на изложбу

Два репрезента смедеревског виноградарства

Смедеревска виноградарска задруга и Изложбе грожђа и вина

Отварање изложбе: Четвртак 10. септембар 2009. у 19 часова

Изложба ће бити отворена од 10. септембра до 4. октобра 2009.

Улаз слободан

Музеј у Смедереву
Омладинска 4
Смедерево

www.muzejsd.org
info@muzejsd.org
Тел/факс: 026.222.138 и 026.223.439

**ALTO D.O.O.
AUTO DELOVI**

UL. SRPSKIH SOVJETA 3
11300 SMEDEREVO
Tel.: 026/ 617 539; 617 833

KORONA TOURS

e-mail: koronas@ptt.yu
www.koronasd.co.yu
tel: 026.641.910

Буди и ти део тима

Да би неко друштво било атрактивно и подстицатељно за младе, његово окружење мора бити усклађено са њиховим потребама. Младима треба прилика да задовоље моћиве за дружењем, припадањем групи, прихватањем, уважавањем, стицањем нових вештина и знања корисних за живот, одговорима и помоћи у решавању дефинисања вредности и суочавања са разним проблемским ситуацијама, те могућности за самопошрђивање кроз разне изазове...

Зашто постоји канцеларија за младе

Разлог за покретање рада канцеларије за младе, нису само обавезујући међународни документи, услови за улазак у Европску унију о којима се данас много говори, већ, пре свега, задовољавање потреба и остваривање права младих. Разлог су здрави, срећни и задовољни млади људи у локалној заједници, који су главна покретачка снага развоја сваког друштва. Она друштва која су то увидела и преточила у званичне државне и локалне документе и бригу о младима, данас имају уређене системе, сервисе и стратегије за своје младе. Та друштва млади не напуштају, остају у њима и изграђују их, јер на то имају право, али имају и жељу, јер осећају припадност том друштву. Активно учешће младих у доношењу одлука и поступцима, како на локалном тако и на државном нивоу, од суштинског је значаја ако желимо да изградимо демократска, отворена и богатија друштва.

Потребе и мотиви

То су основни покретачи људског понашања. Задовољавање потреба и мотива доводи до осећања задовољства, а исто се може рећи и за могућност остварења права. У супротном када задовољење изостане из било ког разлога, човек реагује осећањем фрустрираности и незадовољства. Да би неко друштво било атрактивно и подстицатељно за младе, његово окружење мора бити усклађено са њиховим потребама. То значи да у том друштву могу добити прилику за задовољавање што већег броја мотива и потреба. Младима треба прилика да задовоље мотиве за дружењем, припадањем групи, прихватањем, уважавањем, стицањем нових вештина и знања корисних за живот, одговорима и помоћи у решавању дефини-

сања вредности и суочавања са разним проблемским ситуацијама, те могућност за самопошрђивање кроз разне изазове...

Улога и мисија локалне канцеларије за младе

Прва и основна улога локалне канцеларије за младе јесте да створи услове да млади остваре своја права и задовоље потребе за дугорочном политиком. Свака дугорочна политика за младе треба да има јасну и на консензусу засновану визију мушкарца и жена који су потребни свету сутрашњице. Канцеларија за младе града Смедерева настоји да унапреди квалитет живота младих у граду и насељеним местима око Смедерева, заговарајући вредности грађанског друштва, у складу са локалном и националном стратегијом за младе, кроз стални дијалог са младима и сарадњу са свим субјектима релевантним за развој младих људи, а у циљу решавања проблема младих и уважавању њихових потреба.

Сарадња са другим омладинским удружењима

Серијал друштвено културних активности „Буди и ти део тима“ јесте активност Канцеларије за младе Смедерево који има за циљ да окупи што већи број младих и да их анимира да се баве друштвено-културним активностима. Сам назив „буди део тима“ управо говори о томе. У нашем гра-

ду млади имају мало могућности да некоме покажу шта знају. Често чујемо да „има времена за њих, чекај да одрасту и да усаврше свој рад“. То је велика грешка. „Нико се није научен родио“ каже једна Српска пословица, али се нико није одједном ни изградио, нити може без мишљења друштвене заједнице да створи праву слику о себи, о свом раду. Сви се ми изграђујемо помоћу мишљења других, али како то да уради млад човек ако никад није имао прилику да некоме покаже шта уме и зна. Живимо у доба у коме има свачега – и кича и шунда, нећемо ваљда дозволити да дођемо у ситуацију да немамо избора. То нико не жели, нити је то добро за било кога од нас. Зато морамо чувати и неговати културу код младих јер можемо доћи управо у ову ситуацију. Морамо младима дати прилику, нек то њихово дело и није савршено али је јединствено и у складу је са њиховим узрастом, сигурно ће касније бити боље.

Управо то се могло видети на Певању хитова, које смо организовали са младима Гимназије, и на изложби слика и других уметничких предмета Будимо креативни коју смо реализовали у сарадњи са Креативним клубом Смедерево. Ко је ово пропустио имаће прилику да у септембру погледа позоришну представу „Ортак ја и наши другари“ коју припремамо у сарадњи са Алтернативним Театром.

Марина Јанковић

НАРОДНА
БИБЛИОТЕКА
СМЕДЕРЕВО

Карађорђева 5
11300 Смедерево
Тел./факс 026 222 270
Директор 026 223 740

smedbib@eunet.yu
www.biblioteke.org.yu

**ПОСТАНИТЕ ЧЛАН
НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ
СМЕДЕРЕВО
ЗА 2009. ГОДИНУ!**

*Ја имам маму, тата, браћу, секу
и Народну библиотеку!"*

Inter-Mehanika d.o.o.

Šalinačka bb, Industrijska Zona
1300 Smederevo

Telefon: 026/231-697, 231-698, 23-519

Fax: 026/229-665, 613-002

www.inter-mehanika.com

inter@inter-mehanika.com

- Železnički program
- Mašinska obrada
- Termoenergetska i procesna oprema
- Poljoprivredna mehanizacija
- Oprema za dečja igrališta i parkove
- Rudarska oprema
- Metalurška oprema
- Drumska vozila-nadogradnja
- Brodogradnja
- Građevinske konstrukcije

ISO 9001:2008, ISO 14001:2004
OHSAS 18001:2007

Oprema za dečja igrališta i parkove

Kontejneri i rezervoari

Plovni objekti

Toplovodni kotlovi
na čvrsto gorivo

Toplovodni kotlovi na
biomasu

puls grada

www.sdcafe.rs

najposećeniji web portal u regionu

Дворана Смедерево

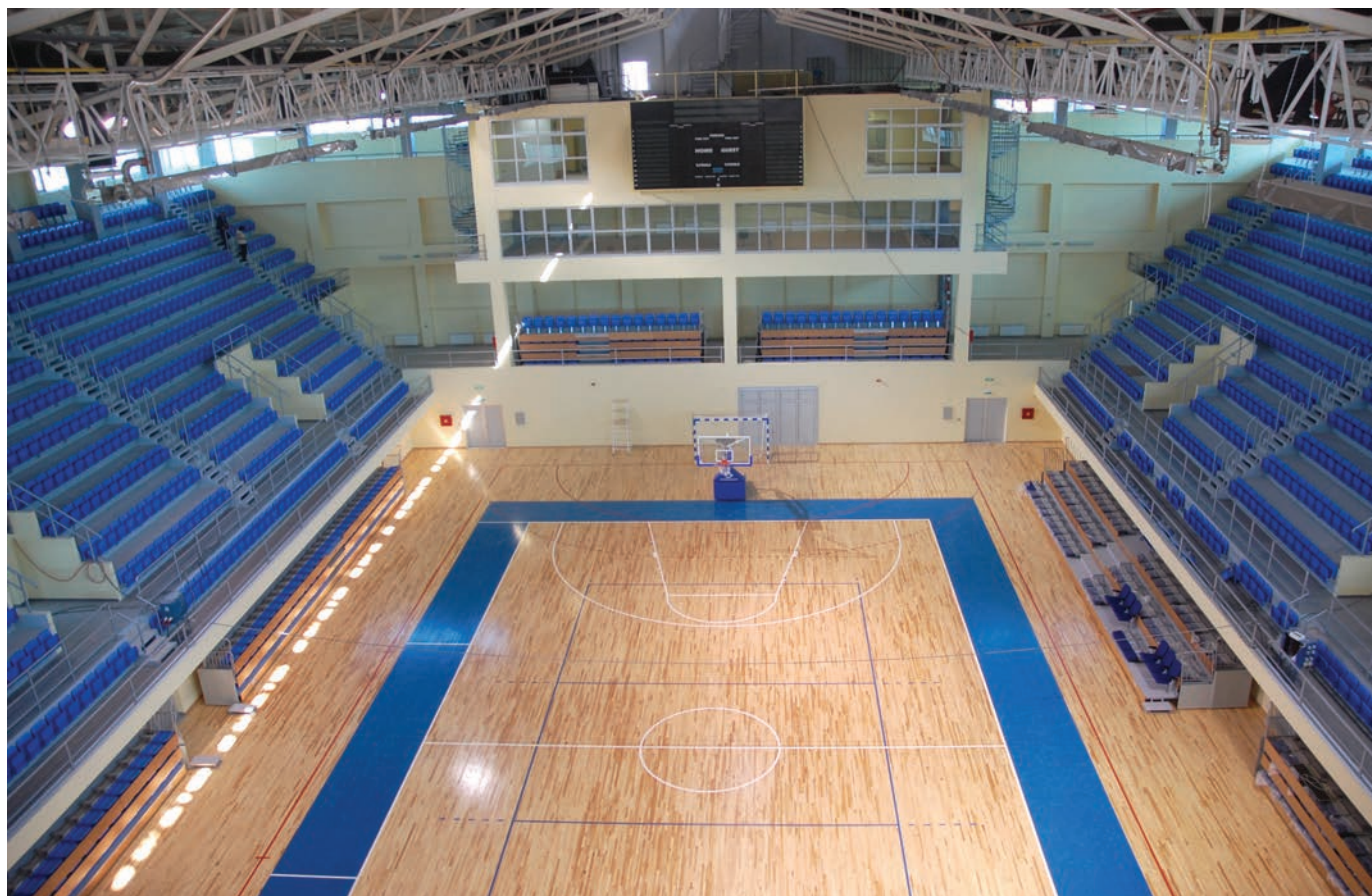
Догађај сезоне који је несумњиво дао печат градским дешавањима у минулом периоду био је завршетак градње спортске хале и отварање Универзијаде.

Вишегодишња улагања у изградњу савременог спортско-рекреативног објекта дала су очекивани резултат. У конкуренцији више градова Смедерево се кандидовало као један од домаћина значајне спортске манифестације каква је Универзијада и отворило себи врата за нека будућа надметања или догађаје ширих размера.

Према мишљењу и оцени, како учесника и стручне спортске јавности, тако и бројних посетилаца, а било их је током 10-ак такмичарских дана близу 6 и по хиљада, Смедерево је дало свој максимум. Показало се у пуном сјају доброг домаћина и организатора.

Коначно су стечени услови за рад градских спортских клубова: прилику да квалитетно тренирају и припреме се за ранг такмичења добили су одбојкаши, кошаркаши и рукометаша, али и рекреативци којима је до здравља и естетике! Расположиви капацитет хале је три и по хиљаде места. Чињеница да у окружењу не постоји сличан објект Смедереву даје значајну предност. Простор посебно атрактивним чини локација у ширем центру града, као и приступнице које воде ка хали.

Када за извесно време буде саграђен и базен, град ће располагати обједињеним спортско-рекреативним комплексом. Претпоставка је да ће многи у томе препознати свој интерес, али учинити и да Смедерево добије значајнији финансијски подстицај.

Од „гађања у нишан” до модерног стрелјаштва

*На кули је коњџе ударено
На коњџу је од златица јабука
Ти сирџијељај кроз њрсиен јабуку*

Пише: др Миодраг Д. Сљеиановић

Подршка Србије развоју стрелјаштва

У бурној историји српског народа оружје је увек имало значајно место у одбрани слободе и независности. Србин је увек и радо друговао са пушком! У свечаним приликама редовно су приређивана међу младима такмичења у „гађању у нишан“ из чега може да се закључи да су вежбања у руковању ватреним оружјем вршена и пре оснивања стрелјачких дружина. Почетком модерног стрелјаштва може се сматрати 1851. година када је у Топчидеру кнез Александар Карађорђевић отворио прво стрелиште. Прва стрелјачка дружина у Кнежевини Србији основана је у Београду 1865. године, а међу оснивачима су били генерали Милојко Лешљанин и Јован Мишковић, касније и министри војске и трговац Илија Милосављевић – Коларац. За време боравка у Панчеву добротвор из Колара помагао је рад Стрелјачке дружине, а преласком у Београд (1856) заједно са Томом Цинцар Марковићем, Миланом Петронијевићем и поменутиим генералима, залагао се за организацију стрелјаштва, а посебно за изградњу стрелишта. Народна скупштина Краљевине Србије донела је 1892. године Закон о помагању стрелјачких и гимнастичких дружина и пет Кола јачаха. Према одредбама овог закона војска је имала обавезу да свакој новооснованој стрелјачкој дружини поклони две војничке пушке (старе српске брзометке и 2.000 бојевих метака).

У 1887. години у Србији је постојало 26 стрелјачких дружина, због чега се на 2. земаљском (савезном) гађању у Крагујевцу дошло до оснивања Савеза стрелјачких дружина, а за председника је именован генерал Сава Грујић, родом из Колара! Генерал Грујић (1840-1913) припадао је политичком и војном врху тадашње Србије. Пет пута је био председник владе, три пута министар иностраних послова, два пута министар војске и председник Државног савета. Посебно је заслужан за развој стрелјаштва и излагање Стрелјачког гласника. Стрелјачка такмичења тада су организована искључиво у гађању из војничке пушке, јер других (ваздушних) оружја

није било. Удаљеност до мете је износила од 100 до 300 метара, а серије су имале по десет бојевих метака. У селима серија је имала пет метака, а добар резултат је био 30 и више кругова.

Оснивање стрелјачке дружине у Смедереву

Стрелјачка дружина у Смедереву, према писању Стрелјачког гласника, основана је 1887. године, а на иницијативу генерала Саве Грујића. Име првог председника није пронађено, али је ту дужност две године касније обављао трговац Ђорђе Арменулић, иначе почасни конзул Аустрије. Најпознатије личности политичког и друштвеног живота Смедерева и војна лица са највишим чиновима налазили су се међу стрелцима: капетан Милош Божановић, политичар Јоца П. Нешић, мајор Михаило Аћин, штампар Милан Илић, трговац Коста Поповић, истражни судија Драгутин Нешковић, начелник Смедеревског округа Сретен Н. Ђорђевић, мајор Михаило Давидовић, мајор Милан Вучковић, Иван П. Павловић, Рајко Жиловић и Милан Петровић.

Почетком 20. века стрелјачке дружине имала су и села Смедеревска – Мала Крсна, Осипаоница, Сараорци, Радицац,

Скобаљ, Вучак, Суводол, Ландол, Бадљевица, Друговац и Враново.

У периоду између два светска рата стрелјачка активност непрекидно се одвијала према извештавању тадашњих гласила Глас Подунавља и Смедеревски Журнал. Такмичења су одржавана недељом, у Тврђави, а награде су освајали: Драгутин Вујановић, Миливоје Момчиловић, Мирослав Недић, Милојко Илић, Миливоје Костић, Раја Миладинови – Сингер, А. Антонијевић, Карло Пис и Ал. Лазић.

Стрелјаштво после Другог светског рата

Прве стрелјачке организације у Смедереву по престанку ратних сукоба биле су Општински и Срески стрелјачки савези који су организовали целокупну активност у овом спорту. У питању су тада била бројна и масовна такмичења у гађању из војничке пушке, јер других оружја није било. Стрелјачки клуб „Херој Срба – Безбедност“ основан је 1950. године и у наредне четири деценије такмичио се само у Радничко – спортским играма. Стрелјачка дружина „Смедерево“ основана је 1965. године на иницијативу Општинског савеза и средњошколаца и сви каснији резултати остварени су захваљујући овим клубовима.

Први смедеревски стрелац који је бранио боје Југославије још 1969. године био је Велимир Јовановић у гађању пиштољем слободног избора. Прву златну медаљу са првенства Југославије у гађању малокалибарском пушком за јуниоре које је 1973. године одржано у Новом Саду у наш град донели су Новица Петровић, Миодраг Ивковић и Желибор Младеновић. Овој сјајној екипи касније су се придружили, такође, трофејни стрелци Драган Флорић и

Екипа СД „Херој Срба – Безбедност“

Вујица Јанковић (средиња) и Милан Тодоровић (десно)

Синиша Машовић, а признање заслужује и тренер Милан Тодоровић.

Новица Нова Петровић несумњиво је најбољи стрелац у дугој историји овога спорта у Смедереву. У периоду од 1976. до 2007. године. Нова је тринаест пута био првак Србије, осам пута првак државе, рекордер у гађању из ваздушне и малокалибарске пушке, репрезентативац Србије, на ширем списку савезног тренера, два пута најбољи спортиста Подунавског округа и пет пута добитник Мајске награде Смедерева.

Поменути стрелци 1990. године прелазе у Стрељачки клуб „Херој Срба – Безбедност“, где настављају са одличним резултатима освајајући шампионске титуле и постављајући државне рекорде. Екипа је појачана када су стигли нови млади стрелци – Небојша Јовановић, Радослав Мирковић, Боривоје Провчин, Драган Војнић и Стеван Марић, а тренерску дужност обављао је Драган Флорић.

Женска екипа овога клуба наступала је у саставу: Љиљана Ацић (члан железничке репрезентације Србије), Лидија Дејановић, Горица Спасојевић и Александра Миловановић.

Стрељачка дружина „Смедерево“

Данас је то дружина која систематски и стручно ради са свим узрасним категоријама и постиже завидне резултате. Најбољи појединац је Никола Симић, члан државне репрезентације у гађању малокалибарском пушком, који је на Европском првенству 2005. године освојио осмо место. Од екипа истичемо сениорке у гађању малокалибарским пиштољем у саставу: Милица Драгић, Александра Лекић и Милица Димитријевић. Оне су 2007. године биле треће у држави.

Стрелци Смедерева нестрпљиво очекују почетак рада нове спортске дворане под чијим кровом добијају модерно стрелиште за ваздушну пушку са 40 места. Досадашњим резултатима заслужили су боље услове за своју активности.

Много људи је својим несебичним аматерским радом дало допринос настанку и развоју стрељаштва у нашем граду и остваривање врхунских резултата. На овом месту истичемо име човека који је цео свој живот посветио стрељаштву, а то име и данас се са поштовањем изговара – Вујица Јанковић. У време његовог вишедеценијског председниковања, а у тандему са тренером Миланом Тодоровићем на стрелишту је остварена савршена радна дисциплина за време тренинга, а посебно такмичења.

На челу садашњег рукодства је председник Синиша Машовић, секретар је Бобан Маринковић, спортски директор Милутин Јовановић, а стручни рад обављају тренери Бобан Маринковић и Никола Симић.

I.T.G. d.o.o.

Smederevo, Izletnička 6/3
Tel.: 026/228-723, Fax: 228-722
itgdoo@sezampro.rs

NEVENA Komerc D.O.O.

Tim uspešnih

Smederevo, ul. Oslobođenja 57,
tel: 026/649-625; 661-625
E-mail: nevenakomerc@gmail.com

Хумореска

Афоризам је феномен поднебља

Афоризам је реч, реченица, прича, роман. Алфа и омега српске сатире.

Афоризам је кап истине у којој се прелама море глупости, прво слово клинастог писма, три мисли у две речи, слатка мала тајна на врху језика, карикатура у којој су се речи нацртале, књижевно дело у наставцима – наставља се тамо где памет стане.

Да нисмо одлепили, не би афоризам био светска марка, звездана прашина родне грудне. Афоризам је феномен поднебља. На нашој ветрометини укрштају се руже ветрова и јебиветри. Да би сатиричар био на висини задатка, мора да се држи зубима за ветар. Или, мало друкчије, да хумор није од бога дар, не би афоризам био пиш божји. У сваком случају, да није глупости, за афоризам се не би ни знало. Ако се не изроди у афоризам, глупост је жалова.

Афористична мисао укорењена је у нашу традицију. Животне сокове црпе из врхова власти. Да није тако, не би сатиричари били целати који не скидају главе, већ ореоле. Сатиричар који зна где је власт танка, увек извуче дебљи крај. Зато је афоризам наш крајолик – слика неприлика.

Кад би сатиричари регистровали све глупости, не би били сатиричари, већ статистичари.

Без дрскости нема сатире. Без власти нема дрскости. Понављање је мајка мудрости. Сатиричари пишу о другој власти која прави исте глупости. Ако власт не буде држала до афоризама, мораћемо све из почетка.

Шта је сатиричар хтео да каже, рекла је стварност. Према томе, сатиричар измишља оно што види. Да нам се све не дешава пред носом, далеко од очију јавности, не би афоризам био исекач видокруга.

Речи су опасније од дела. Сатиричар не сме да напише што властодржац уради. За све што напише сатиричар има покриће. Ћебе. Афоризам је зрачак наде у можданог фелији, блесак духа над блесавом збиљом, последњи бедем одбране.

Најмања књижевна форма је највећи изазов. Мања форма од афоризма је – језик за зубе.

Илија Марковић

Афоризми

- Није ово само моја земља. моја је и саксија
- Криминал нам је тако организован да је час владина, час невладина организација.
- Пера је био на власти, све док то није сазнала Властита жена.
- Више не вичемо: "Држ'те лопова!". Сад и ми бежимо.
- Учесници геј параде су српском народу упутили историјску поруку: "Нема напред – без назад!"
- Спремамо се за улазак у НАТО, а живимо као да нам је војска још на Крфу.
- Исповест политичара: „Боже, опрости ми... грешили су!”

- Није тачно да цео народ кука. Једни кукају, а други запомажу.

Јасмина Буква

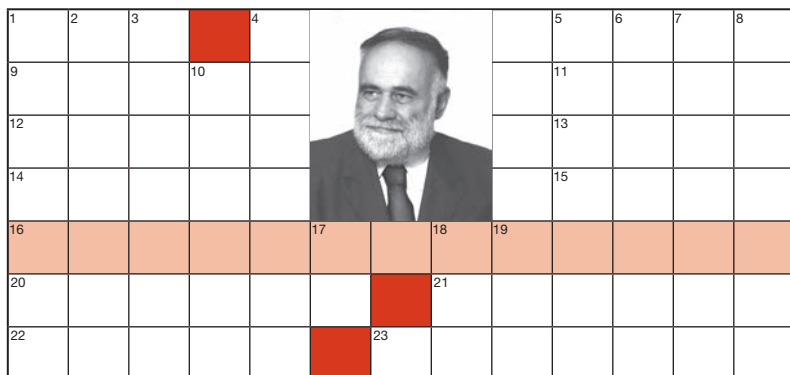
Јул

Ни **јул** није избегао ону збрку с редоследом у календару, као, уосталом, ни сви месеци пре и после њега. Нама је седми месец у години који има 31 дан. И по старом календару број дана је исти, али је оних четрнаест дана разлике остало. По Црквеном рачунању циклуса времена једанаести је месец, тако да у збрци нема ничег новог. Римљани су га називали **Kvintilis**, логично јер је био пети месец у години. Тако све до владавине Гаја Јулија Цезара који је месецу у ком је рођен великодушно подарио своје име **Iulius**. Срби га, као неки словенски народи, називају **Илински месец**, јер су у њему славили Светог пророка Илију. Звали су га и **горе-шњак** и **жарки** јер током жарког лета као да земља гори. Називали су га још и **српањ** и **жетвар** јер се у јулу жито српом жњело... Код Хрвата се задржао тај наш стари назив **srpanj**, а у Словенаца се задржало име **mali srpan**. На старословенском име му је било **червен**, на староруском **червењ**, па се код Чеха од тога сачувало име **červenec**. Украјинци и Белоруси називају га **липен**, а Пољаци **lipiec**. И то је цела прича о имену месеца јула.

Август

Као и јул, и **август** је месец који има 31 дан. Осми је месец у години онако како је ми рачунамо, док је по Црквеном рачунању циклуса времена последњи – дванаести месец. У **крштење** овог месеца опет су стари Римљани умешали прсте. Тачније, њихов први император Октавијан Август. Када Цезар може да има свој месец, зашто би он био гори од Јулија? Зато је **Sikstilisu**, како је август некада звао јер је био шести месец Римског календара, дао свој име. Проблем једног дана мањка решио је тако што га је одузео фебруару и придодео овом месецу, те се тако јул и август подударају по броју дана. Пре него што су прихватили ово име, Срби су август називали **Госпођински месец** јер су у њему славили Велику Госпојину, називали су га и **коловоз** и **гумник** јер су жито у јулу пожњевено у августу довозили на гувна зарад вршидбе. Име **kolovoz** сачували су Хрвати, само што га латиницом пишу. На старословенском називан је **зарев**, на белоруском **жнивен**, на украјинском и чешком **serpen**, слично пољском **sierpień**, па је отуда и код Словенаца остао назив **veliki srpan**. И то је цела прича о имену месеца августа.

Наградне укрштене речи

ВОДОРАВНО: 1. Једноцифрен број, 5. Знак за заустављање возила, 9. Песма Здравка Чолића, 11. Град на истоку острва Увеа у Тихом океану, 12. Име немачког фудбалског тренера Матеуса, 13. Сеоско општинско подручје, 14. Пркос (мн), 15. Место у Словенији, код Љутомера, 16. Име и презиме познатог српског књижевника са фотографије, овогодишњег добитника песничке награде „Деспотово перо“, 20. Место на острву Крку, 21. Преноћиште (мн), 22. Име од миља, Нинослав, 23. Назив за арабизованог муслимана у средњем веку у Европи и Византији.

УСПРАВНО: 1. Терен за извођење војних вежби, 2. Магационер (мн), 3. Припадник татарског народа, 4. Место у Босни и Херцеговини, код Горажда, 5. Српско женско име, 6. Врста пасуља пореклом из Тетова, 7. Католичка калуђерица (мн), 8. Град у Србији, 10. Име глумице Нинковић, 17. Шесто и 14. слово азбуке, 18. Гласно дисање при спавању, хркање, 19. Замена (тур).

Два читаоца која тачно реше укрштеницу добиће пригодне поклоне. Имена добитника објавићемо у следећем броју

Наградни купон

Решење.....

Име и презиме.....

Адреса.....

Телефон.....

Купон са решењем укрштенице послати на адресу:

NEWPRESS, Лукијана Мушицког 131, 11300 Смедерево

Аутор: Раде Јовановић

Решење наградне укрштенице из прошлог броја: **ПЕТИ ЈУН ДАН НЕЗАБОРАВА**

Добитници: **Кристина Ракић**, Улица Јова бб, Смедерево и **Србољуб Николић**, Масарикова 2/6, Смедерево.

Добитници награда добијају пригодне поклоне

Етно-ресторан „Брвнара“ који се налази на улазу у Смедерево, издваја се као необично архитектонско решење, а чувен је по старинској кухињи, гостопримству и пријатном амбијенту.

„Брвнара“ постоји од 1996. године, када смо дошли на идеју да у Смедереву направимо нешто ново и несвакидашње. Грађена је у етапама, са златиборским и алпским мотивима, најпре ресторан са капацитетом од 65 места, и башта са 80 места.

Нудимо национална јела и пића, јагњетину и телетину испод сача на традиционалан начин, традиционална топла и хладна предјела, речну рибу, сезонске салате, српски роштиљ, пилетину, свињско месо, свињски филе, бифтек.

Од специјалитета издвајамо српске сармице које спремамо од свињског шола, а по жељи госта можемо спремити и од телећег шола.

Етно ресторан

БРВНАРА

Горанска 161, 11300 Смедерево

Телефон: 026/670-064

STASEA d.o.o.

RENT-A-CAR

Goranska 165

026/670-270

064/154-79-38

NEWPRESS

Š t a m p a r i j a

NEWPRESS d.o.o. • Lukijana Mušickog 131, 11300 Smederevo • Tel. +381 26 642 910 • Fax +381 26 642 911
e-mail: info@newpress.co.rs • www.newpress.co.rs

Preciznost je naša briga!

